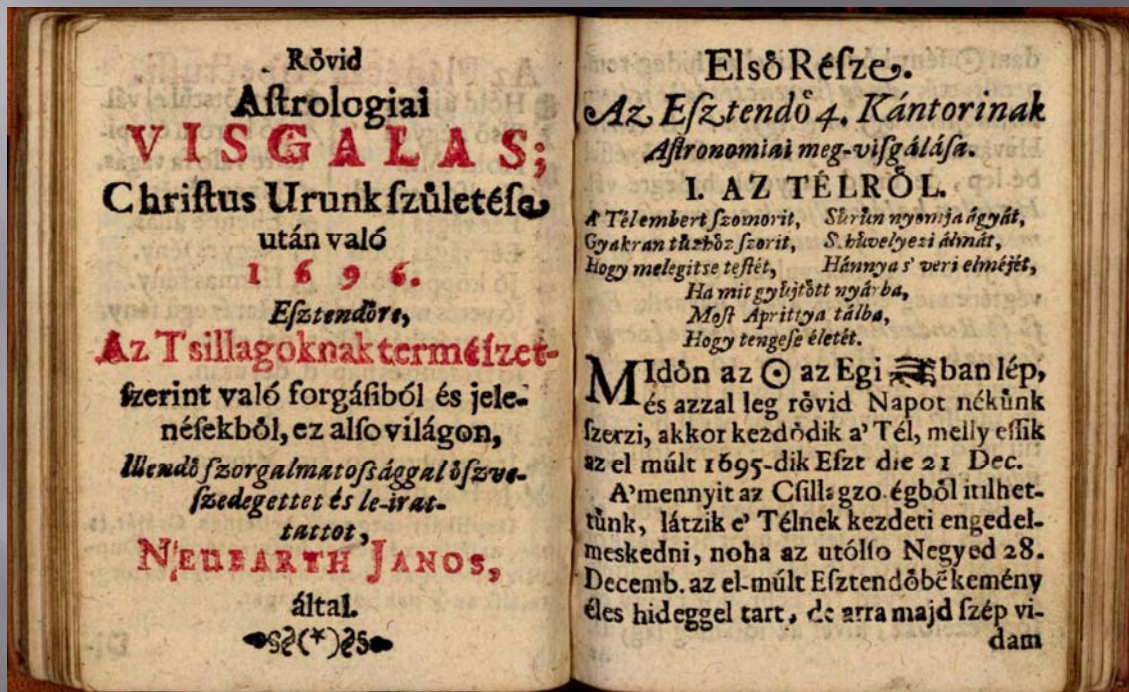

NAPTÁRAINK

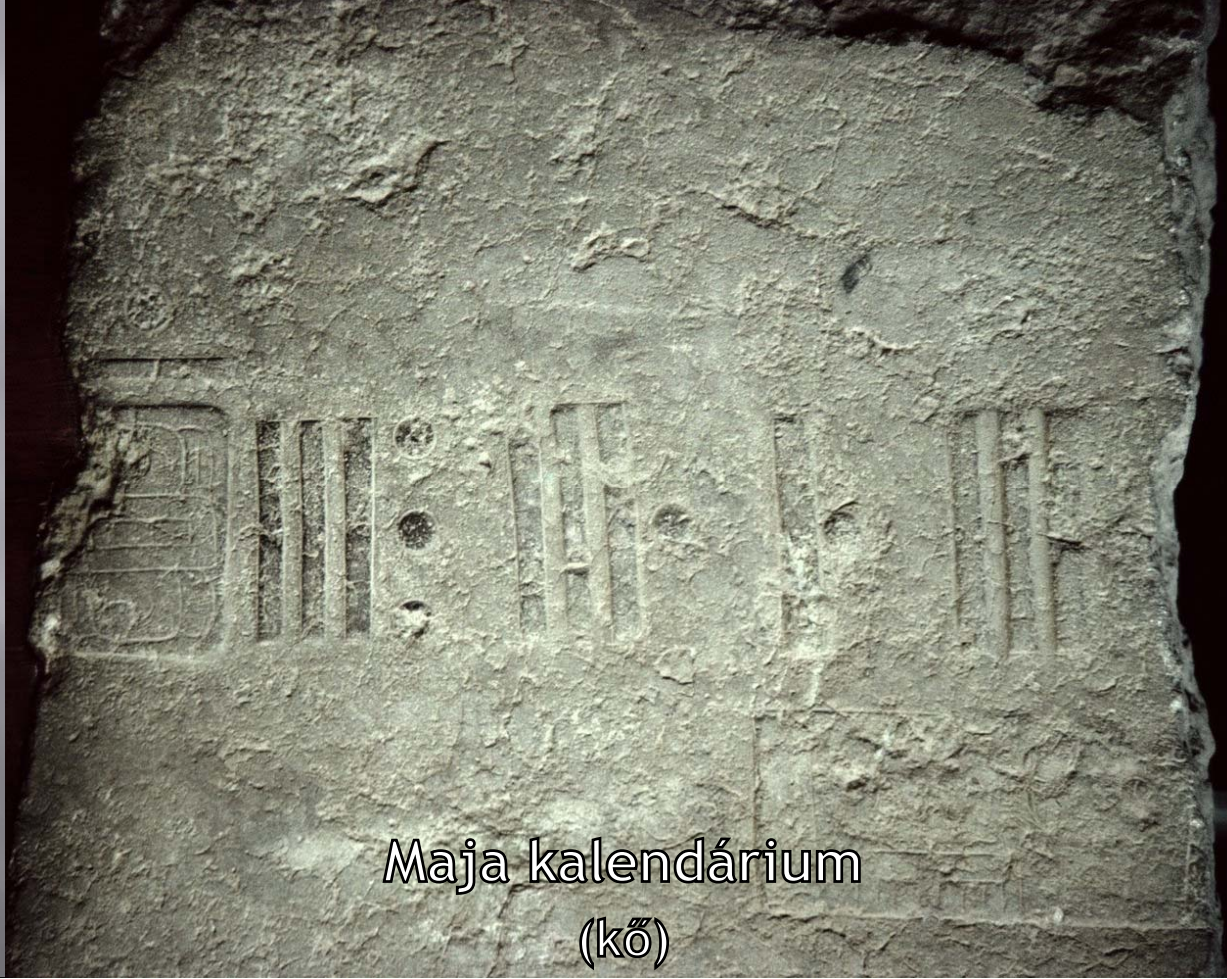
tudománytörténeti szemmel

Stonehenge megalit, i.e. 5000
(bazalt)

A photograph of an ancient Egyptian wall relief depicting a calendar. The relief is carved into a light-colored stone or plaster, showing a grid of hieroglyphs arranged in vertical columns. The hieroglyphs represent the months of the year, with some columns containing more than one row of symbols. The overall style is characteristic of ancient Egyptian art, with clear, stylized hieroglyphs. The text "Egyiptomi kalendárium (kő)" is overlaid at the bottom of the image.

Egyiptomi kalendárium
(kő)

Maja kalendárium
(kő)

„Napkő”: azték kalendárium, 1500 körül
(bazalt, 25 tonna, 3,6 méter)

Maja kalendárium
(csont)

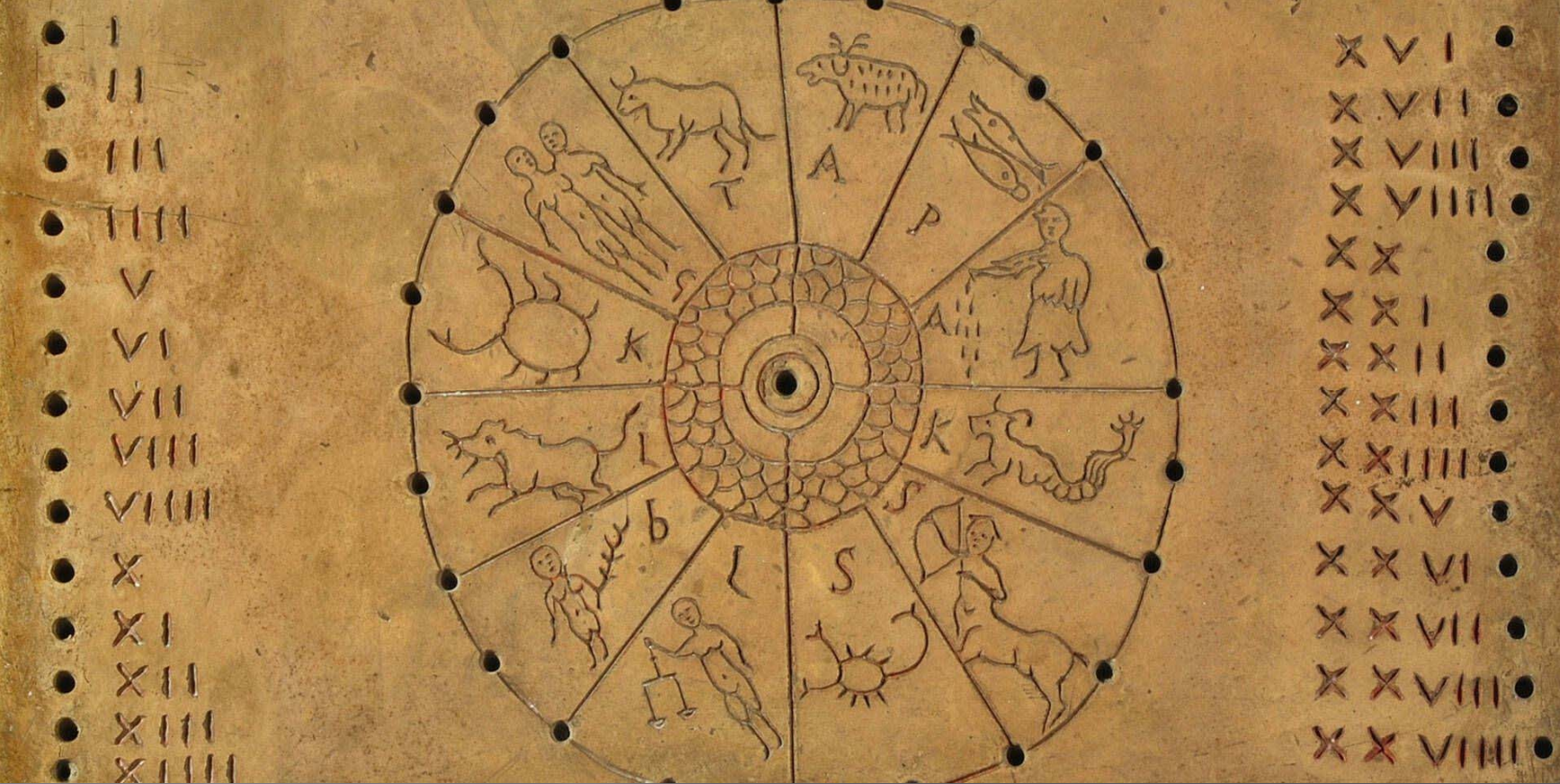

Sámi rúna kalendárium
(csont)

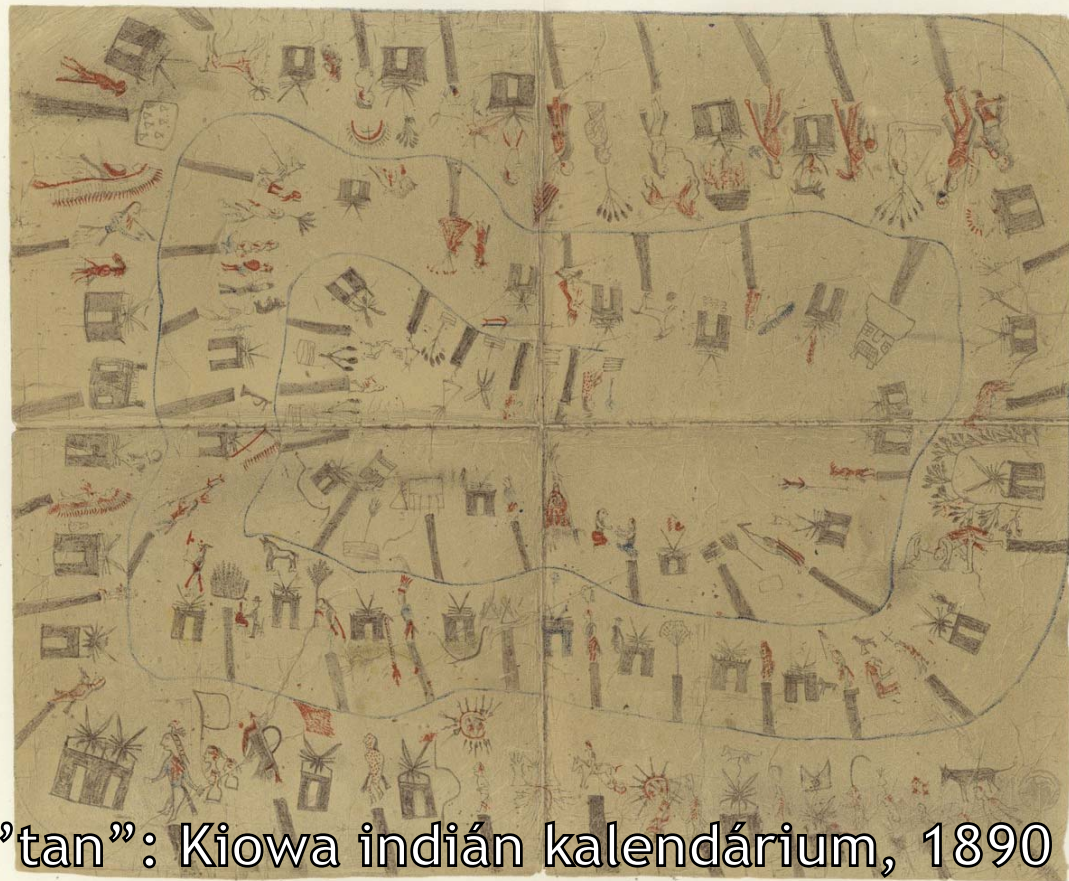
die bu lan	die les	die sept agris me	die digne fime	die regati omiz	die pente costes	die anar us ad digne	die anar us ad digne	die anar us ad digne
b	d	18	8	26	10	2	6	20
c	e	19	9	27	11	3	7	21
d	f	20	10	28	12	4	8	22
e	g	21	11	29	13	5	9	23
f	a	22	12	30	14	6	10	24
g	b	23	13	31	15	7	11	25
h	c	24	14	2	16	8	12	26
i	d	25	15	3	17	9	13	27
k	e	26	16	4	18	10	14	28
m	f	27	17	5	19	11	15	29
n	g	28	18	6	20	12	16	30
o	a	29	19	7	21	13	17	31
p	b	30	20	8	22	14	18	1
q	c	31	21	9	23	15	19	2
r	d	1	22	10	24	16	20	3
s	e	2	23	11	25	17	21	4
t	f	3	24	12	26	18	22	5
u	g	4	25	13	27	19	23	6
v	a	5	26	14	28	20	24	7
w	b	6	27	15	29	21	25	8
x	c	7	28	16	30	22	26	9
y	d	8	29	17	31	23	27	10
z	e	9	30	18	1	24	28	11
aa	f	10	31	19	2	25	29	12
ab	g	11	1	20	3	26	30	13
ac	a	12	2	21	4	27	31	14
ad	b	13	3	22	5	28	1	15
ae	c	14	4	23	6	29	2	16
af	d	15	5	24	7	30	3	17
ag	e	16	6	25	8	31	4	18
ah	f	17	7	26	9	1	5	19
ai	g	18	8	27	10	2	6	20
aj	a	19	9	28	11	3	7	21
ak	b	20	10	29	12	4	8	22
al	c	21	11	30	13	5	9	23
am	d	22	12	31	14	6	10	24
an	e	23	13	1	15	7	11	25
ao	f	24	14	2	16	8	12	26
ap	g	25	15	3	17	9	13	27
aq	a	26	16	4	18	10	14	28
ar	b	27	17	5	19	11	15	29
as	c	28	18	6	20	12	16	30
at	d	29	19	7	21	13	17	31
au	e	30	20	8	22	14	18	1
av	f	31	21	9	23	15	19	2
aw	g	1	22	10	24	16	20	3
ax	a	2	23	11	25	17	21	4
ay	b	3	24	12	26	18	22	5
az	c	4	25	13	27	19	23	6
ba	d	5	26	14	28	20	24	7
bb	e	6	27	15	29	21	25	8
bc	f	7	28	16	30	22	26	9
bd	g	8	29	17	31	23	27	10
be	a	9	30	18	1	24	28	11
bf	b	10	31	19	2	25	29	12
bg	c	11	1	20	3	26	30	13
bh	d	12	2	21	4	27	31	14
bi	e	13	3	22	5	28	1	15
bj	f	14	4	23	6	29	2	16
bk	g	15	5	24	7	30	3	17
bl	a	16	6	25	8	31	4	18
bm	b	17	7	26	9	1	5	19
bn	c	18	8	27	10	2	6	20
bo	d	19	9	28	11	3	7	21
bp	e	20	10	29	12	4	8	22
bq	f	21	11	30	13	5	9	23
br	g	22	12	31	14	6	10	24
bs	a	23	13	1	15	7	11	25
bt	b	24	14	2	16	8	12	26
bu	c	25	15	3	17	9	13	27
bv	d	26	16	4	18	10	14	28
bv	e	27	17	5	19	11	15	29
bw	f	28	18	6	20	12	16	30
bx	g	29	19	7	21	13	17	31
by	a	30	20	8	22	14	18	1
bz	b	31	21	9	23	15	19	2
ca	c	1	22	10	24	16	20	3
cb	d	2	23	11	25	17	21	4
cc	e	3	24	12	26	18	22	5
cd	f	4	25	13	27	19	23	6
ce	g	5	26	14	28	20	24	7
cf	a	6	27	15	29	21	25	8
cg	b	7	28	16	30	22	26	9
ch	c	8	29	17	31	23	27	10
ci	d	9	30	18	1	24	28	11
cj	e	10	31	19	2	25	29	12
ck	f	11	1	20	3	26	30	13
cl	g	12	2	21	4	27	31	14
cm	a	13	3	22	5	28	1	15
cn	b	14	4	23	6	29	2	16
co	c	15	5	24	7	30	3	17
cp	d	16	6	25	8	31	4	18
cq	e	17	7	26	9	1	5	19
cr	f	18	8	27	10	2	6	20
cs	g	19	9	28	11	3	7	21
ct	a	20	10	29	12	4	8	22
cu	b	21	11	30	13	5	9	23
cv	c	22	12	31	14	6	10	24
cw	d	23	13	1	15	7	11	25
cx	e	24	14	2	16	8	12	26
cy	f	25	15	3	17	9	13	27
cz	g	26	16	4	18	10	14	28
da	a	27	17	5	19	11	15	29
db	b	28	18	6	20	12	16	30
dc	c	29	19	7	21	13	17	31
dd	d	30	20	8	22	14	18	1
de	e	31	21	9	23	15	19	2
df	f	1	22	10	24	16	20	3
dg	g	2	23	11	25	17	21	4
dh	a	3	24	12	26	18	22	5
di	b	4	25	13	27	19	23	6
dj	c	5	26	14	28	20	24	7
dk	d	6	27	15	29	21	25	8
dl	e	7	28	16	30	22	26	9
dm	f	8	29	17	31	23	27	10
dn	g	9	30	18	1	24	28	11
do	a	10	31	19	2	25	29	12
dp	b	11	1	20	3	26	30	13
dq	c	12	2	21	4	27	31	14
dr	d	13	3	22	5	28	1	15
ds	e	14	4	23	6	29	2	16
dt	f	15	5	24	7	30	3	17
du	g	16	6	25	8	31	4	18
dv	a	17	7	26	9	1	5	19
dw	b	18	8	27	10	2	6	20
dx	c	19	9	28	11	3	7	21
dy	d	20	10	29	12	4	8	22
dz	e	21	11	30	13	5	9	23
ea	f	22	12	31	14	6	10	24
eb	g	23	13	1	15	7	11	25
ec	a	24	14	2	16	8	12	26
ed	b	25	15	3	17	9	13	27
ee	c	26	16	4	18	10	14	28
ef	d	27	17	5	19	11	15	29
eg	e	28	18	6	20	12	16	30
eh	f	29	19	7	21	13	17	31
ei	g	30	20	8	22	14	18	1
ej	a	31	21	9	23	15	19	2
ek	b	1	22	10	24	16	20	3
el	c	2	23	11	25	17	21	4
em	d	3	24	12	26	18	22	5
en	e	4	25	13	27	19	23	6
eo	f	5	26	14	28	20	24	7
ep	g	6	27	15	29	21	25	8
eq	a	7	28	16	30	22	26	9
er	b	8	29	17	31	23	27	10
es	c	9	30	18	1	24	28	11
et	d	10	31	19	2	25	29	12
eu	e	11	1	20	3	26	30	13
ev	f	12	2	21	4	27	31	14
ew	g	13	3	22	5	28	1	15
ex	a	14	4	23	6	29	2	16
ey	b	15	5	24	7	30	3	17
ez	c	16	6	25	8	31	4	18
fa	d	17	7	26	9	1	5	19
fb	e	18	8	27	10	2	6	20
fc	f	19	9	28	11	3	7	21
fd	g	20	10	29	12	4	8	22
fe	a	21	11	30	13	5	9	23
ff	b	22	12	31	14	6	10	24
fg	c	23	13	1	15	7	11	25
fh	d	24	14	2	16	8	12	26
fi	e	25	15	3	17	9	13	27
fj	f	26	16	4	18	10	14	28
fk	g	27	17	5	19	11	15	29
fl	a	28	18	6	20	12	16	30
fm	b	29	19	7	21	13	17	31
fn	c	30	20	8	22	14	18	1
fo	d	31	21	9	23	15	19	2
fp	e	1	22	10	24	16	20	3
fq	f	2	23	11	25	17	21	4
fr	g	3	24	12	26	18	22	5
fs	a	4	25	13	27	19	23	6
ft	b	5	26	14	28	20	24	7
fu	c	6	27	15	29	21	25	8
fv	d	7	28	16	30	22	26	9
fw	e	8	29	17	31	23	27	10
fx	f	9	30	18	1	24	28	11
fy	g	10	31	19	2	25	29	12
fz	a	11	1	20	3	26	30	13
ga	b	12	2	21	4	27	31	14
gb	c	13	3	22	5	28	1	15
gc	d	14	4	23	6	29	2	16
gd	e	15	5	24	7	30	3	17
ge	f	16	6	25	8	31	4	18
gf	g	17	7	26	9	1	5	19
gg	a	18	8	27	10	2	6	20
gh	b	19	9	28	11	3	7	21
gi	c	20	10	29	12	4	8	22
gj	d	21	11	30	13	5	9	23
gk								

Rúna skandináv kalendárium, 1566
(fa)

Dugós naptár (Steckkalender")

„Set'tan”: Kiowa indián kalendárium, 1890 körül
(kézzel írott papír)

A NYOMTATOTT KALENDÁRIUM

(JOHANNES GUTENBERG, 1450)

OP'DE ewig DURENDE Tydt WYSE of ALMANACH

Waerdoor de Tydt, het dierbaerft aller dingen.
Die Voornaeft vliegt en neeft te Rug kan fpringen
Heeft jemant tydt die noch naer tydt Verkeert
Die vindt de Tydt dat hy fyn tydt befcereyt

Hier fit ick, in't kleyn befloten,
Van't gewoel gantfch afgefchoten:
Hier bepeyns ick, wat ick ben:
Hier beproef ick wat ick kenn:
Hier door reys ick *Aerd* en *Hemel*,
Hier door-grond ick al 'tgewemel,
Van de *Menfchen* en het *Vee*;
En verfet niet eenen tree

Hier ftaen by my de *Propheten*;
Philofophen en *Poeëten*;
Hier zijn *Grieken* en *Hebreen*,
Nochtans fit ick hier alleen.
Vraegh ick een van dese *Heeren*,
Elck is vaerdigh mijn te leeren,
Vraegh ick niet fy fwijgen ful;
Niemant fpreeckt dan als ick wil.

B. Cleghens te Haarlem, excudit.

Wech dan werelt, laet my rusten;
Hier kan fich mijn ziel verlusten:
Wysheyt is de befte fchat;
Werelts goet maeckt niemant fadt.

Daeg en Nacht Chryftelyck verkielt
Dient Godt drie uren alle daegh,
Neemt oock twee uren voor u maegh:
Slaept leven uren meer of min
Arbeydt de reft tot u gewin

1475.				1474.				1513.			
CON.		OPPO.		CON.		OPPO.		CON.		OPPO.	
1	5	12	13					4	11	48	
2				12	8	29	8	4	30		12
3	16	21	32				16	5	28		16
4				1	18	41		1	2	51	1
5	5	14	46				5	0	23	9	21
6				9	9	56		13	18	27	9
7	13	4	17	17	21	53	13	4	2	17	21
8	2	13	19				2	13	58		2
9	10	20	52	6	4	55	10	21	25	6	5
10				14	20	41		14	13	27	14
11	18	16	48				18	6	51		18
12				3	13	40	7	20	27	3	1
13	7	11	1				11	16	36		11
14	15	18	34	11	8	32		15	13	29	
15				19	12	56	15	5	55		19
16	4	6	18	8	23	2	4	23	0	19	2
17	12	15	2				8	18	17		8
18	1	22	25	16	5	58	12	12	37	16	6
19				5	15	35	1	22	3	5	13
20	9	9	47				9	5	32		9
21				13	19	7		13	4	53	9
22	17	16	35				17	0	54	2	21
23				2	14	3	6	18	56		6
24	6	11	3				10	16	26		10
25				10	7	21		14	13	50	
26	14	8	1				14	2	48	18	20
27	3	15	47	18	0	8	3	14	52		3
28	11	22	44	7	7	7	11	23	41	7	7
29	19	13	17				15	14	34		15
30				19	6	56		19	6	49	19
31	8	5	46				8	18	2	4	0

IANVARIVS.		SOLIS	LUNAE
CAPIT.		S. G.	S. G.
1	K Circucio domini	20	3
2	b 4 non Octaua s. Stephani	21	4
3	c 3 non Octaua s. Iohannis	22	6
4	d 2 non Octaua sanctonū Innocenti	23	7
5	e Non Vigilia	24	8
6	f 8 idʳ Epiphanię domini	25	9
7	g 7 idʳ Claus. lxx.	26	11
8	A 6 idʳ Erhardi episcopi	27	12
9	b 5 idʳ Iuliani & lociorum eius	28	13
10	c 4 idʳ Pauli primi clementis	29	14
11	d 3 idʳ	30	16
12	e 2 idʳ	31	17
13	f Idus Octaua epiphanię	3	18
14	g 19 kal' Februarij Felicia in pinis	3	19
15	A 18 kal'	4	20
16	b 17 kal' Marcelli pape	5	21
17	c 16 kal' Antonij monachi	6	22
18	d 15 kal' Prileę uirginis	7	23
19	e 14 kal'	8	24
20	f 13 kal' Fabiani & Sebastiani martyrum	9	25
21	g 12 kal' Agnetis uirginis	10	26
22	A 11 kal' Vincentij martyris	11	27
23	b 10 kal'	12	28
24	c 9 kal' Timothei apostoli	13	29
25	d 8 kal' Pauli & clementis	14	30
26	e 7 kal'	15	31
27	f 6 kal'	16	31
28	g 5 kal' Claus. xl.	17	32
29	A 4 kal'	18	33
30	b 3 kal'	19	33
31	c 2 kal'	20	34

REGIOMONTANUS, 1474
(nyomtatvány)

C I S I O

Magyar nyelvű, és az
ÉGH IARASÁNAC ÉS CZILLA-
goknac külömb külömb természetűec folyafából
valo Practica. Melyből gyermekeknek sületé-
seknek természetec, és az Napoknac
miuolta meg ismer-
tetec.

Az az:

MAGYAR PLA-
NETÁS KÖNYW.

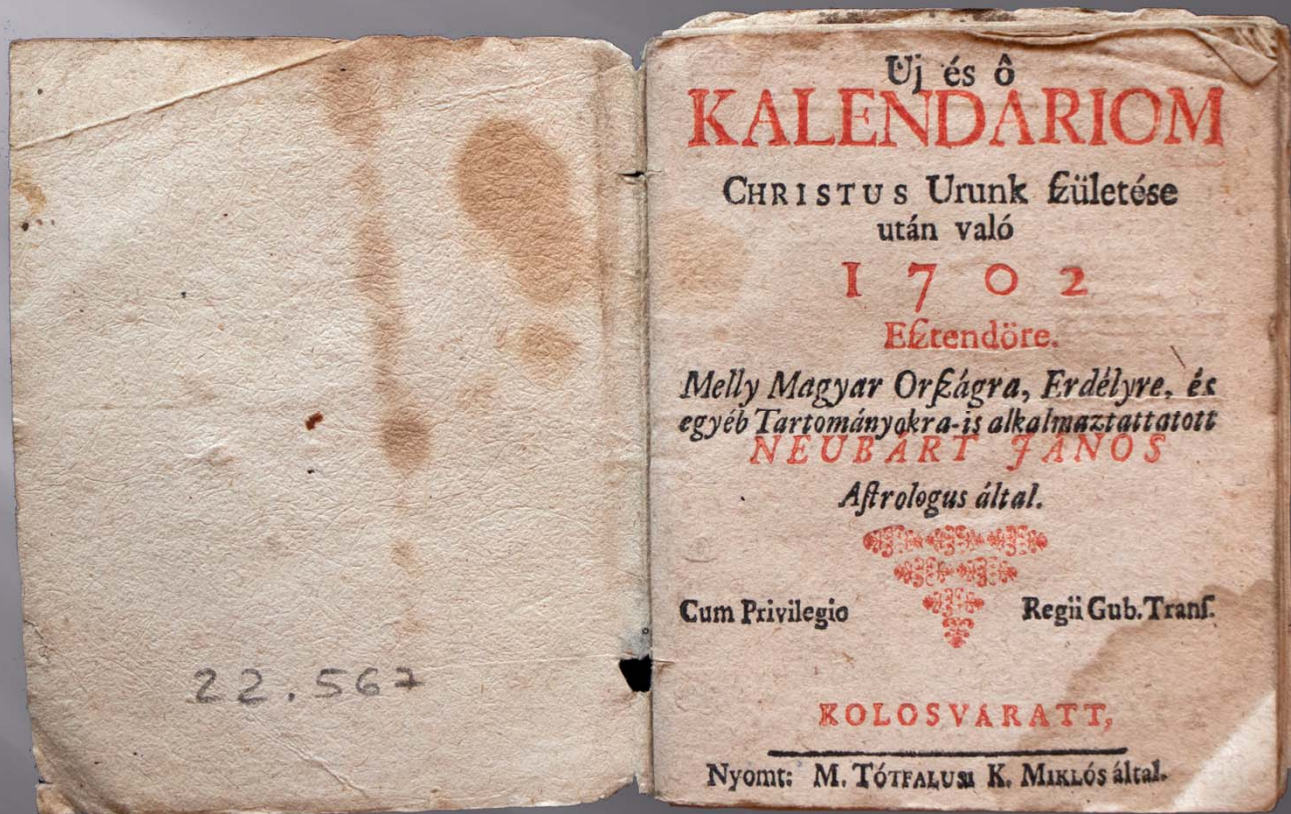
INVISIBILIA DEI PER
ea quæ facta sunt, intellecta, conspiciuntur
Rom: 1. verſ: 20.

COLOSVARAT

Az Könywy nyomtató által Magyarra fordítatot, és
nyomtatva. Anno Christi 1592.
Eftendőben.

CSÍZIÓ kalendárium, 1592
(nyomtatvány)

A KALENDÁRIUM SZERKEZETE

Uj és ó
KALENDARIOM

CHRISTUS Urunk születése
után való

1702

Eztendőre.

*Melly Magyar Országra, Erdélyre, és
egyéb Tartományokra is alkalmaztatott*

NEUBART JÁNOS

Astrologus által.

Cum Privilegio

Regii Gub. Trans.

KOLOSVARATT,

Nyomt: M. Tótfalusi K. Miklós által.

22.567

CHRISTUS Urunk születése után 1702 extendő kamláltatik.

Christus kinfenvedése és fel-támadása után, 1669
Világ teremtetése ut: 5651. Vizözön után 3995
Constantinus Mag: első kerefty: Császár: 1396
Magyaroknak kerefty: létek, 712. Lengyel: 701
Tseheknek, 616. Török Császárságának, 402
A' Mélt: Auszriai Háznak fel-emeltesének 429
Annak Magy: orf: 175. Imperiumi birod. 264
LEOPOLDUS Kegy: Urunk ö Fel. szület: 62
Római Császárságra való koronáztatásának, 44
Magyar Királyságra, 47. Tseh Királyságra, 46
JOSEF-JAKAB Ertz-Hertzeg születésének, 24
Magyar Királyságra koron: 15. Római Kir: 13
Rómának fundáltatása, 2455. Uj Kal. kezd: 120
Arany éám, 12. Napnak Cyclusa, 3
Római Adó-éám, 10. Hold kúltsa, 2
Vasárnapot jegyző betű,
Nagy Karátson és Farsáng között 9 hét, 0. nap.
Pünköszt és Advent között, 26 hét.
Húsvét esik, - - 16. Apr.
Uj és ő Húsvét, 's Pünköszt együtt esik.
A' Fogytározásokról láts az *Astronomiai* Visgál:
A' hol a' Jegy vagyon, böjtöt jelent.

A' Planeták és Jegyek magyarázatja.

- Hold újsága.
- ☾ Első negyed.
- Hold tölte.
- ☾ Utolsó negyed.
- ✚ Ér-vágás jó.
- ✚ Ér-vágás jobb.
- ☾ Jó köpölyözni.
- ✚ Jó vetni ned:fök.
- ✚ Jó vetni éaráz f.
- ☾ Szerentsés nap.
- ☾ Szerentsétlé nap.
- ☾ Italos purgatio.
- ☾ Jó haj-nyérés.
- ✚ Jó tsetstől válafr:
- ☾ Jó épül: fa-vágás.
- ☾ Öze-jövés.
- ☾ Ellenbe-állás.
- ✚ Hatzegü fény.
- ☐ Négy zegü fény.
- △ Háromzegü fény.
- ☾ Pílula. r. reggel.
- ☾ épen. d. dél után.

A' 7 Planeták magyarázatja.

- ♄ Saturnus, ♃ Jupiter, ♂ Mars, ☉ Nap,
- ♀ Venus, ☿ Mercurius, ☾ Hóld.

Az Égbeli 12 Jegyek magyarázatja.

- ♈ Kos, ♉ Oroszlán, ♊ Nyilas
- ♋ Bika, ♌ Szüz, ♍ Bak,
- ♎ Kettős, ♏ Mérték, ♐ vizöntő
- ♑ Rák, ♒ Skorpió, ♓ Halak.

Planéták, jelmagyarázat (1702-es kalendárium)

Napoc, Innepec, Jforgasa, Valasztasoc, Aspectusoc.

- 1 b **Philep Iacob** 12 12 12 12
- 2 c **Sigmund** 24 24 24 24
- 3 d **Sz: Talalasa** 6 6 6 6
- 4 e **Florianus** 19 19 19 19
- 5 f **Gothard pisp.** 29 29 29 29

Egy kenesse es nem lattoc enge: Ioan: 16.

- 6 **G Iubilare vasar:** 10 10 10 10
- 7 a **Nabuchodono:** 23 23 23 23
- 8 b **Sztaniszló pisp:** 5 5 5 5
- 9 c **Macharius pisp:** 17 17 17 17
- 10 d **Gordionus** 30 30 30 30
- 11 e **Mamillius** 13 13 13 13
- 12 f **Prudens** 26 26 26 26

Mostan kedig el megyec ahhoz, a hi Ioan: 16.

7. Napiā, Napkelet 4. or: 23. Enyisset 7. or: 37. mē

13. Napiā, Napkelet 4. or: 15. Enyisset 7. or: 45.

Pinkösd hoba fürdésfelis ilyl vntalan,
az artalmas neduessegetis ki tiztis be-
lölöd, szélre oknekül ne menny.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

(1582-es kalendárium)

vagyon. 4. Ha á föld közép rendű állapotban vagyon, azaz: sem nem száraz, sem nem nedves; és á magis hasonló, akkor vettesék-ei, mikor á hold az ű milat. 5. Közönségesen szólván, vehetni akárk, mikor á hold valamelyikben é jegyek közül vagyon: ☾, ☿, ♀, ♄, ♀, avagy az ♁, ♂, ♃, ♅; főképpen mikor együtt á Kalendáriumban ez ájegys talál-tatik: ☽, ♀, avagy az ♄. 6. Á hold fogyatkozáskor semmi ne vettesék. 7. A' termőfák, és szőlő vefizők leg jobban ültetnek ebbőlben, mikor az hold az ♁, vagyon, máldozor midőn az ♁, vagyon; avagy az ♁, ♁, ♁, és jobblézen mikor á Kalendáriumbanis ez á jegy ☿: ☉: ☽: ☽: ♄: talál-tatik. 8. A' termő fáknak bé-oltása, és írtása á hold-fortára leg s' hafinos, és az ♁ léven. Á hold-fortára pedig soha nem kell termő fát ültetni, 9. A, mezők, és kertek művelésének, mikor á hold az ☽, avagy ♁, vagyon, az útság töl fogva hold-tólteig. 10. Á fizélet meg-kapálni hafinos, mikor á hold az ☽, ♁, avagy ♁ vagyon. 11. Mezőt ganéiozni hold-fortára kell, á ki sok magot kíván.

12. Epültre való fák akkor vágásának, mikor az hód az , vagyis: főképpen mikor a Kalendariumban ez a jegy találatik   vágatnak hasznolón olyan fák az hónap utolsó negyedénis: ez jobbnak az úy hódnak napján, avagy á napon, mikor az úy hód az éftendőnek leg-rövidebb napjára esik. Külömben vágatathatnak ilylen fák Szent András havának 12. napiától fogva Boldog Alfons havának 22. napjáig, az úy hódától fogva hód-tőrtéig. Itélis nemelylek, hogy olyan fák nem hasznolatalanul vágatathatnak az hódnak egész harmadik negyedén, az az, az úy hód-tnán való 15. naptól fogva, 22. napig. Es a nyári Solstitium, avagy á nap meg-téréfe-után, avagy az éftendőnek leg-hofszabb napja-után, Boldog Alfons havának első napjáig.

XIII. Tűzre való fát, avagy akar minemű mást, melyet hogy hamar meg-nőjön kívánsz, uágni kell föld-töltetű, és pedig az első negyedben.

PROGNO.

PROGNOSTICON
CONIECTVRALE ASTROLOGICVM,

Az az:

Meg-magyarázta azoknak, melyeket az égnek, és égi jegyeknek állásából a levegő-égnek, és időnek változásáról, és azok-felől, melyek ezekről függenek, természet-szerént való vélekedésből ember jövedőlihet KRISTUS URUNK SZÜLETÉSE-után való

M. DC. LIX.
ESZTENDÖRE,

Mellyek a tudós, és névezetes Mathematicusnak.

ARGOLVS ANDRASNAK

*Az égi jegyek folyásának Calculatióból fel-találtattak, és ki-bozattattak
A Nagy-Szombari Academiában való ASTROPHILUS által, azon Nagy-Szom-
bari Városának, és más környül való helyek Meridianumjának, és Pólusá-
nak magossága szerint.*

(1659-es kalendárium)

Es igez idén az Szőlők az ő jó bő termé-
sekben viszontag meg-bántodnak: a mint az
Csillágoknak folyása mutattya: a mit penig az
haralmas Isten azok felet akar cselekedni, az
az ő jó tettségében vagyon. Mi dolgunk azért
ő segítségét alázatos szível és igaz poenitentia-
tartással, szüntelen könyörögvén szorgalmaz-
tatnunk, hogy ez egész Esztendőt minden ré-
szeiben az ő kegyelmességével koronázza-
meg, az Szőlőknek és minden Földi és Kerti
gyümölcsöknek termését meg-áldgya, adgyon
békefféges meg-maradást édes hazánkban,
hogy az mi minden-napi szükségessé táplálá-
sukat csendes nyugalomban be-vévén és az-
zál élvén, az ő jó voltát nagy hála-adással ma-
gasztalhatjuk.

SOKADALMAK, Felső és alsó Magyar Ország- ban, és egész Erdélyben-is.

JANUARIUS ban:

Kis Karácson napján: Lőcsén, Aszfalonn,
Szekelhidon, Variban, Egerszegen, Csu-
cson, Verbőn, Páczán, Makfalvan. *Víz ke-
reztro:* Hanosfalvan, sz: Györgyön, Varadon, Ve-
sprinben, Szerencsen, Karaszán, Rimaszombat-
ban, Szenczen, Lelecz, Szilahon, űrögdön, Ar-
va nagy falvan, Vafathelyen, Zelizen, Magyar-
Barátban, Keszitelen, Tekében, Simándon, Boros-
jenőben, Csehben. *Remete Pálra:* Nitrán, Tere-
best, Hadadban: *Vízkereszt után: Sasarn:* Pis-
kolton, Kőhalomban. *Antal n.* Debreczenben,
Bogdánban, Topolesánban. *Piroska n.* Szerda-
helyt. *Fabian Sebestyenre:* Cassán, Egren, Bá-
thorban, Fekete Ardoban, Hufztban, Mosoczon.
Vincen. Thallyán. *Pál fordulására:* Kis Szeben-
ben, Ungvarat, Dioszeggen, Szőlőst, Gönczön,
Banfi-

(vásárok listája, 1643)

don, FeketeArdoban, Alvinczen. *Sz. Andrásra*
Eperjess, Debreczenben, Trencsinben, Litzkán,
Rozenbergen, Kis komaromban, Szombathelyé,
Űrménben, Palasínokon, Egerfzegen, Egren, Va-
saros Naménben, Medgyesen.

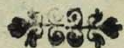
DECEMBERben.

Berbalara: Karolyban, Mádon. *Miklós n* Szak-
márt, Nagy-izombarban, Tapolcsant, Karasznan,
Thordan, Szent Miklós Lyptoban, Százvárost,
Veszprinben, Sajósz. Petert, Szántón, Lublon,
Német Uyvárat, Nagy-megyerén, Vaydahu-
nyadon, Sekesvárat, Simandon, Fogarásban.

Balog Aszszonyra: Pápán, Kis Mariában. *Lu-
czara:* Késmárkon, Variban, Sziláhon, Űrög-
dön, Jászón, Stropkon, Kőrmenden, Nyárhidon,
Kőrmesinben, Delén, Debreczenben, Gyirgyo-
ban. *Tamara* Baitfán, Tokayban, Nitrán,
Csengerben, Uylakon, Maroton, Verebélyt,
Nagy vasomban. 3. *Adventre,* Komiatiban, Bad-
ban, Szőgyenben. *Karácson előt Csörörűkre:*

Aranyas medgyesen. *Apró Szencik:* Kis-
Vardában, Vasáros Naménban.

Dauid n. Dioszegén.

MAGYAR KRONIKA,

Az Magyar nemzetnek em-
lekezeres viselt dolgairól.

Most meg jobbittasot.

A NNO Christi, 373. Az Magyarok először
Scithiából ki-jönek, és a Tanais vizen ál-
tal kelvén Európában szállának.

380. Az Magyarok Pannoniában le-telepednek.

401. Atilla Magyar Herceggé tétetik.

416. Atilla Magyar Királlyá tétetik.

441. Atilla Német Országot pusztította.

460. Atilla Király Sicambriában meghal, életé-
nek 114. birodalmának 44. esztendőjében.

461. Az után a Csaba, Atillának egyik fia, 15000
Magyarral Scithiában méne, a többi Erdély-
ben Moldova felől meg-ízál, és ezek hivattat-
nak mostan Szekelyeknek.

Ds

744.

(Történelmi összefoglaló, 1643)

Rövid

Astrologiai

VISGALAS

Erre az mi Christus Urunk
születése után való

6 7

Eszkendőre.

A' Tsillagoknak természet sze-
rint való forgásiból és ő jele-
nések, ez alfo világon.Illendő szorgalmatossággal
őszve szerezzenek és le-

írattatnak

NEUBART CHRISTOPH

által.

SSS(**)SSS

E L S Ő R E S Z.

Mellyben az Esztendőnek 4. Kántori vis-
gáltatnak-meg.

A' TELRŐL.

A' hideg Tél, úgy mint első Quartál, vé-
szi kezdetit az *Astronomia* zerent, az
Napnak a' képtelen ~~na~~ nak első *solstitialis*
jegyében való lépésével, ez penig az felső
1670. esztendőnek 21. nap Decemb delkor
esik, ekkor hosszab éjszaka és leg rövi-
deb nappal vagyon.Az mi a' Télnek idejéről illeti, igen álha-
tatlannak itélem, úgy van, inkább kemény
telesek, hogy nem lágyatnak. Mindgyárt
kezdeti Thamás naptul fogva egéiz Vj esz-
tendőig hideg, havas, és Nap fénnel ele-
gyes leszen. Uj esztendő hogy magával hi-
deget, szelet és havat, de Vízkereszt edgy
hódmenettel melegebb leszen. Gyert; sz, B Afi
for,

(1671-es kalendárium)

Rövid
Astrologiai
V I S G A L A S;
Christus Urunk születése
után való

1 6 9 6.

Eszterdre,

Az T sillagoknak természet-
szerint való forgásból és jele-
nésekből, ez alfovilágon,
Mendő szorgalmatossággal öszve-
szedegettet és le-irat-

tattot,

NEUEARTH JANOS,

által.

•S2(*)25•

Első Rész.

Az Esztendő 4. Kántorinak
Astronomiai meg-vizsgálása.

I. AZ TÉLRŐL.

*A Télembert szomorít, Sűrűn nyomja ágyát,
Gyakran tűzhöz szorít, S. hűvelyezi álmát,
Hogy melegítse testét, Hányja s' veri elméjét,
Ha mit gyűjtött nyárba,
Most Aprittya táliba,
Hogy tengersé életét.*

Midőn az ☉ az Egi ~~ban~~ lép,
és azzal leg rövid Napot nekünk
szerzi, akkor kezdődik a' Tél, melly eszik
az el múlt 1695-dik Eszt die 21 Dec.

A' mennyit az Csillagzo égből ililhet-
tünk, látzik e' Télnek kezdeti engedel-
meskedni, noha az utolsó Negyed 28.
Decemb. az el-múlt Esztendőbékemény
éles hideggel tart, de arra majd szép vi-

(1696-os kalendárium)

A deep space photograph showing a dense field of stars and galaxies. The stars appear as bright points of light, some with prominent diffraction spikes, against a dark, textured background. The galaxies are visible as faint, elongated structures scattered throughout the scene.

A CSILLAGOK „FORGÁSIBÓL”

A PLANÉTÁK HELYZETE

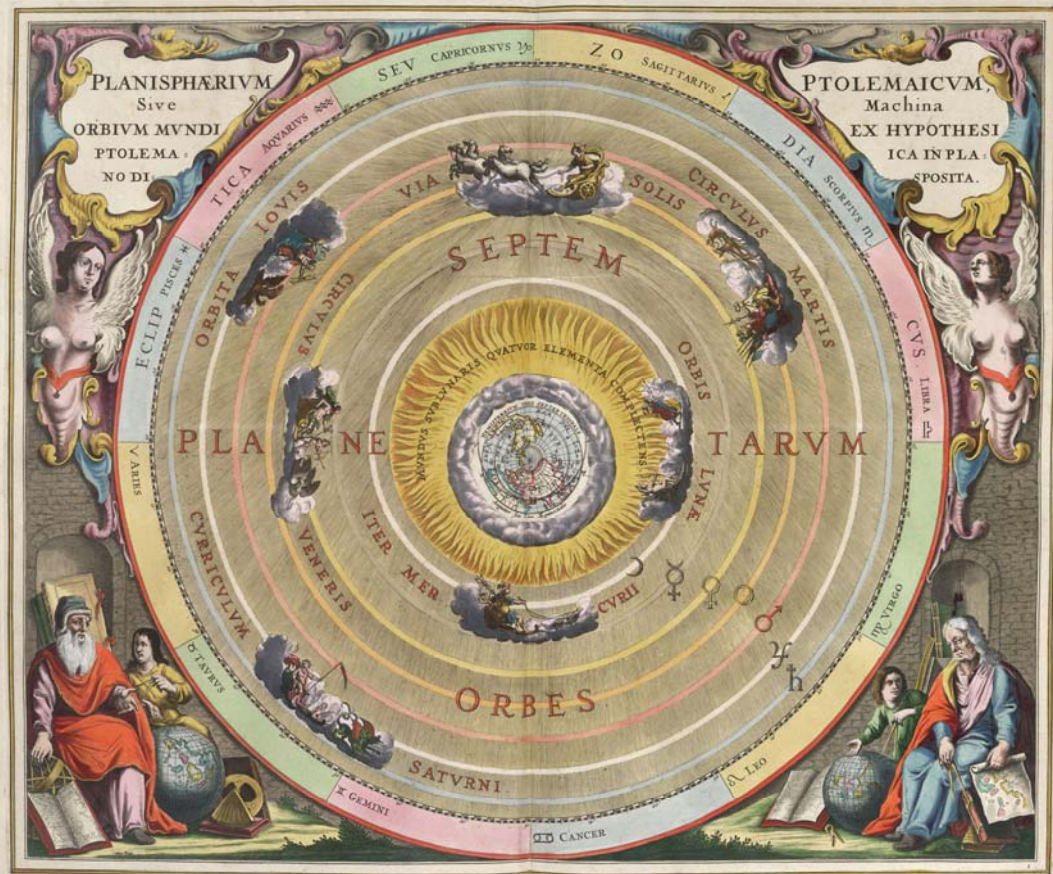
A cosmic scene featuring a bright yellow star, a green nebula, and several planets including Earth and Saturn.

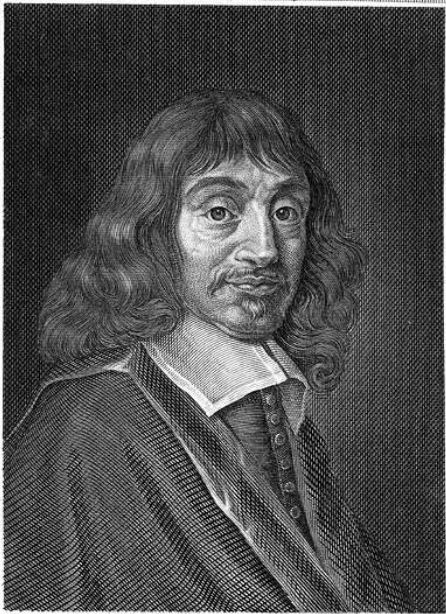
„A Mercurius sok esőt ad.”
„A Vénusz igen hév és száraz.”

URALKODÓ PLANÉTÁK

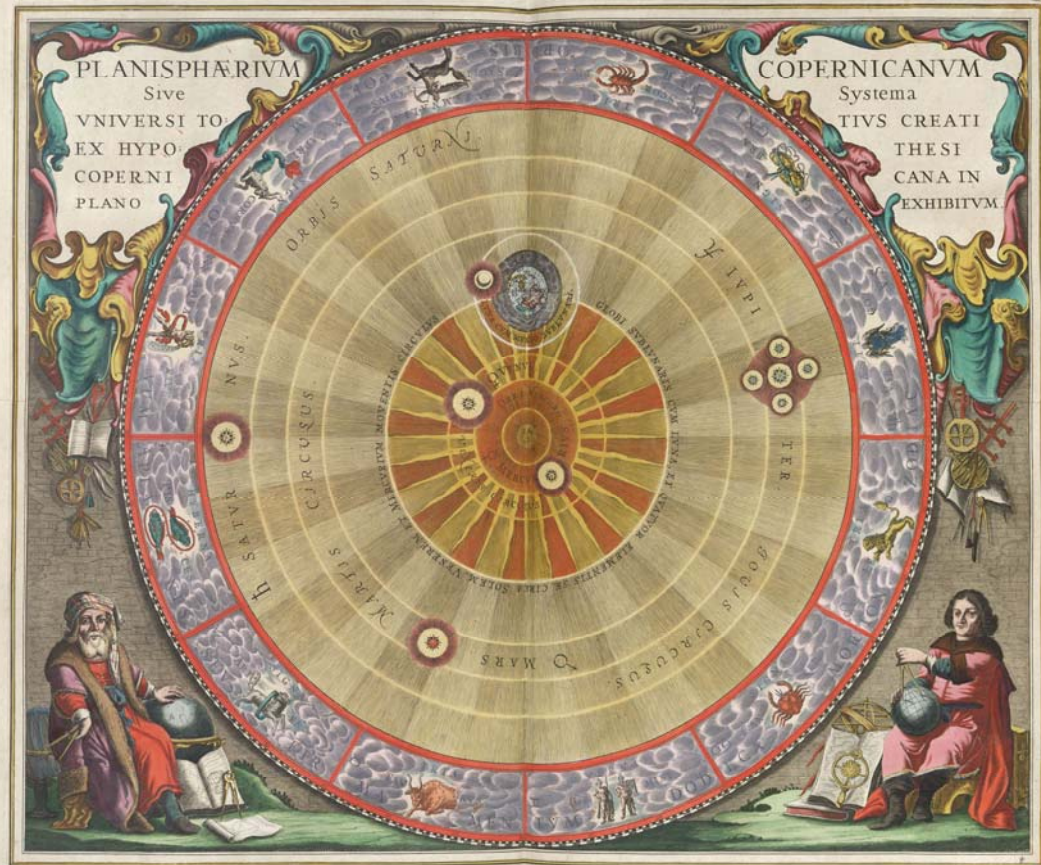

A.D.150 Ptolemaiosz:
GEOCENTRIKUS
világkép

1543 Kopernikusz:
HELIOCENTRIKUS
világkép

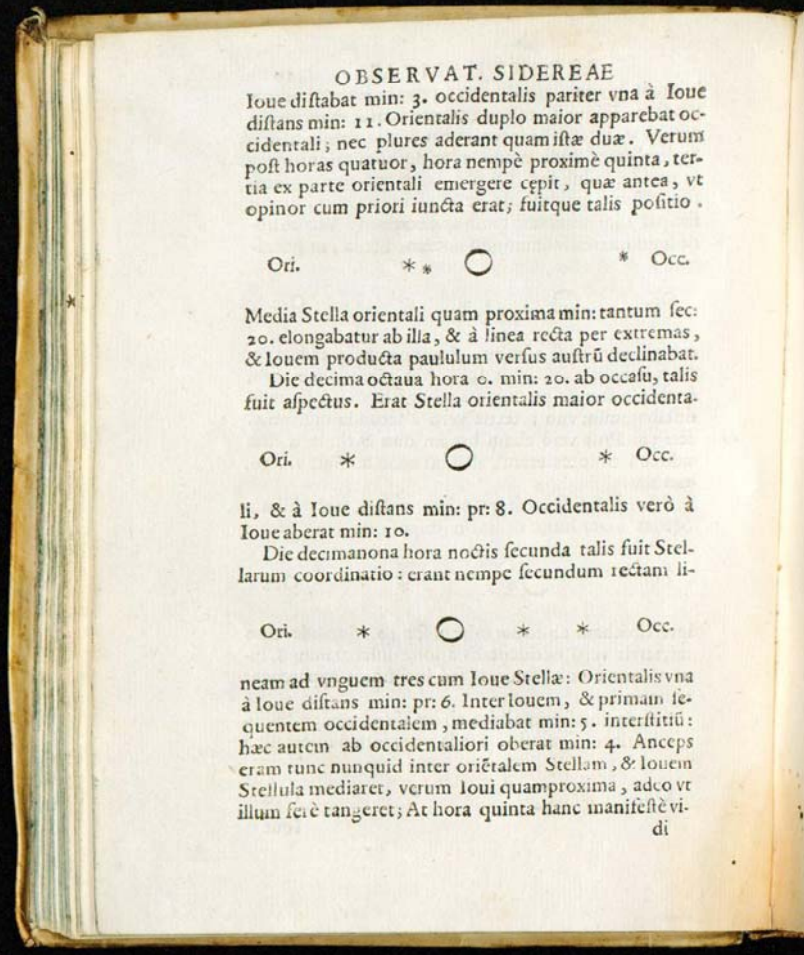

1610 Galilei:

HELIOCENTRIKUS

világkép bizonyítása

Christus Urunk születése után

1680 Ezstendeig számláltatik:

Világ teremtmése 5629 Christus énv. 1647.

A' Magyaroknak Keresztvénné létek 690.

Kezdeti az Uj Kalendáriomnak 98

Apafi Mihály mostani Kegyelmes Urunk

8 Nagysága Fejedelemségre való válasza

tatása után 19.

Nappak circulussa 9. Arany szám 9.

Római adó szám 3. Hóld kólcsa 19.

Vasárnapot jedző betű **GT**

Calla épülésének kezdeti 390. Lőcse 435.

Eperjes 186. Nagy Szeben 520.

Kolofvár 502. Brassó 450.

A' Fársáng ez ezstendőben 9 hét 6 nap.

Pünkösöd és Adven közti 25. hét.

Ez ezstendőben csak a' Napban találtatnak két mi tollunk láthatatlan fogatkozások.

Az Plánéták és Jegyek magyarázata

● Hóld ujsága	☿ Italos purgatio
☾ Első negyed	☿ Jó haj nyírás
● Hóld tölte	☿ Jó csecstül válaſ.
☾ U. ólsó negyed	☿ Jó éppit: fa vágás.
☿ Er vágás jó	☿ Óſve jövés
☿ Er vágás jobb	☿ Ellenben állás
☿ Jó köppölyözni	△ Hármás fény
☿ Jó vetni ned. föld	□ Négyes fény
☿ Jó vetni fár: föld.	* Hatbegű fény
☿ Jó szerencsés nap	r. Reggel
☿ Szerencsétlen nap	d. Dél után

Az hét Plánéták.

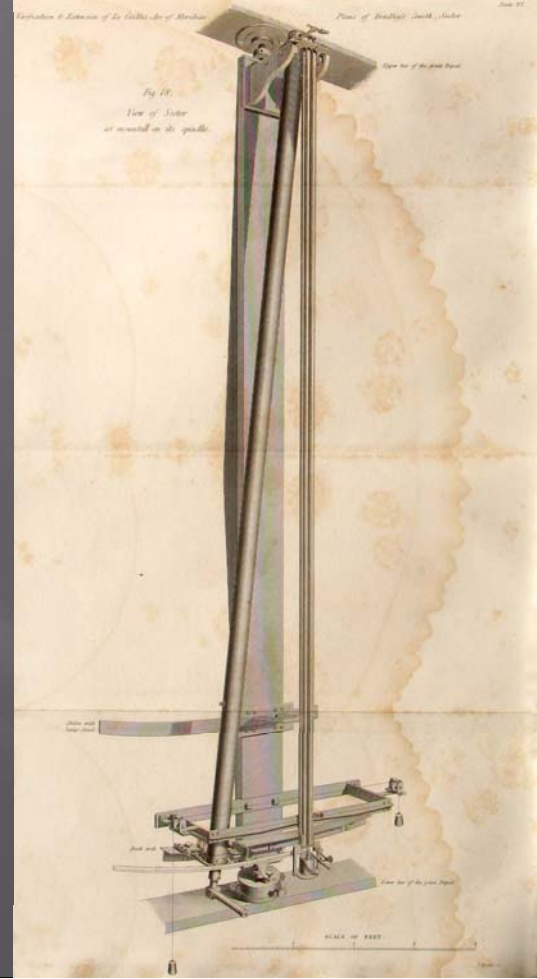
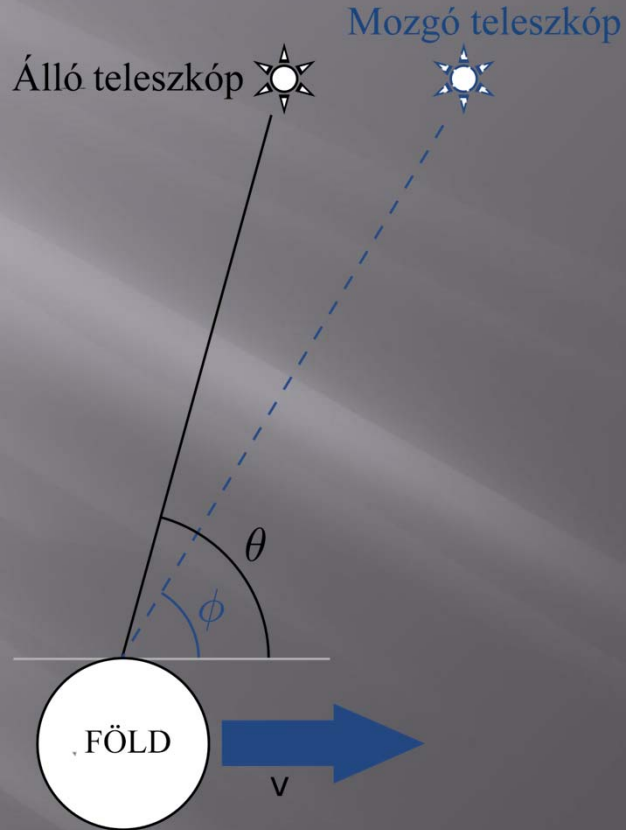
- ♄ Saturnus, ♂ Mars, ♃ Jupiter, ♀ Venus,
☿ Mercurius, ☉ Nap, ☾ Hóld.

Az Egbéli 12 Jegyek.

♈ V Kos	♉ Bika	♊ Kérő
♋ Rák	♌ Oroszlán	♍ Szűz
♎ Mértek	♏ Skorpió	♐ Lővő
♑ Bak	♒ Vízöntő	♓ Halak

1728 Bradley:
HELIOCENTRIKUS
fényabberáció

KRISTUS URunk' születése után

1767 Eftendő Émléltatik.

Kristus' kifizetése és fel-támadása után, 1734
 Világ' teremterése után, 5716. Vízözön utá 4059
 Constantinus Magn' első kere'ly. Császárf. 1460
 Magyaroknak kere'ly. létek, 776. Lengy. 766
 Tseheknek, 681. Török Császárságának 467
 A' Mélt. Austriai Háznak fel-emeltetésének. 494
 Annak Magy. orfágl. 240. Imperiumi birod. 494

MARIA THERESIA

Kegy. A'ffonyunkö Fel.
 Szület. 50. Magyar és Tsch. Királyságra való
 Koronáztatásának 27

Rómának fundáltatása, 2520

Uj Kalendariom kezdetinek. 184

Hóld Cyc: vagy arany éám 1. Nap' Cyclussa; 12

Római adó éám; 15. Hóld kúltsa, vagy Epacta, 18

Vasárnapot jegyző betű;

Nagy Karátson és Farsáng között 9. hét. 2. nap,

Húsvét esik, 19. April.

Pünköst esik, 7. Junii.

Pünköst és Advent között 25 hét.

A' Fogatkozásokról láts az *Astronomiai Visgák*

Ez Eftendő tart 365 napot.

NB. A' fekete & jegy a' Böjt napokat jegyzi.

Ez jegyzi a' fel-engedtetett Innepeket.

A' Planeták és Jegyek' magyarázatja

● Hóld újsága.	☾ Italos purgatio.
☾ Első negyed	☾ Jó haj nyírás.
● Hóld tölte	☾ Jó tsetstől válaž.
☾ Utolsó negyed.	☾ Jó épül.fá-vág.
☾ Ér-vágás jó	☾ Öze-jöves.
☾ Ér-vágás jobb.	☾ Ellenbe-állás.
☾ Jó köpölyözni.	☾ Hat-éegü fény.
☾ Jó vetni nedv: fő.	☾ Négy-éegü fény.
☾ Jó vetni éaraz f.	☾ Három-éegü fény.
☾ Szerentsés nap.	☾ Píltula r reggel.
☾ Szerentsétlen nap.	☾ o. épen. d. dél után.

A' 7 Planeták' magyarázatja.

♄ Saturnus,	♃ Jupiter,	♂ Mars,	☉ Nap,
♀ Venus,	☿ Mercurius,	♁ Hóld.	

Az Égbéli 12 Jegyek' magyarázatja.

♈ Kos,	♏ Oroszl,	♐ Nyilas
♉ Bika,	♑ Szüz,	♑ Eak,
♊ Kett,	♒ Mér,	♒ Vízön:
♋ Rák,	♓ Scorp,	♓ Halak.

A 2

1A

1767 Uj és Ó Kalendariom, Kolosvaratt

Az Éltendők Számlálása 1792-ben

Világ teremtetésétől fogva - - - - 5741

Róma Várofsa fundáltatásától fogva - 2545

KRISTUS Urunk születése után - - - 1700

A' Magyarok Kereftýén. létek. - - - 803.

A' Fels. Austr. Ház Impér. birod. - - 519.

Annak Magyar Ország. - 265.

A' mostani Uralkodó Felség. Magyar és

Cseh Orzági Királynak **II LEOPOLD**

nak születésétől 5. Máji 1747. - - 45

Római Királyságra való Koronázta. - 2.

Nagy. Orz. és Erdélybe. v. uralk. - 2.

A' változó Innepek' meg-batározására tartozó.
bizonyos Jegyek és fámok.

Nap Cyclusa. Az Uj Kalend.9. Az O Kalend. 9.

Hóld' Cyclusa,

vagy Arany Éám - - 7. - - - 7:

Római Adó Éám - - 10. - - - 10.

Epakte - - VI. - - XXVII

Vasárnap jegyző Betű. - AG. - - DC.

A' változó Innepek.

Az Uj Kalendariumban Az O Kalendariumb.

Nagy Karátson és Fárs. között. 8. Hét 4 nap

Húsvét. 9. April. 4. Aprilis.

Pünköst. 27. Máji. 123. Jun.

A' Nap és a' Planéták

♀	Mercurius.	♂	Mars.
♀	Venus.	♂	Jupiter.
♂	Föld.	♂	Saturnus.
♂	Hóld.	♂	Uranus.

☉ NAP

A' Zodiakus 12. Jegyei

♈	Kos.	♌	Mértek.
♉	Bika.	♍	Skorpio.
♊	Kettős.	♎	[Nyilas.
♋	Rak.	♏	Bak
♌	Oroszlán.	♐	Víz öntő.
♍	Szüz	♑	Halak.

Az Hóld Negyediei.

☾	Hóld Ujsága.	☾	Hóld tölte.
☾	Első Negyed.	☾	Utolsó Negyed

Némely Betűk Magyarázata.

r. reggel.	6. óra.
d. u. dél után.	m. minuta.
o. épen 12. órakor.	

1792 Új és Ó Kalendarium, Kolo'sváratt

IDŐ SZÁMLÁLÁS: ESZTEND

A Világ teremtetésétől-fogva
 A' Magyar Nemzet' meg-terésétől
 A' Magyar Ország' Kezdetétől
 Az Auszriai Ház' birodalmától E. O.
 A' Tollerántzia lett közöns. tételétől
 A' Dohány'nak terméztetésétől
 Luteránus Reformátziótól
 Kálvinus' Reformátziótól
 A' mostani uralkodo F. A. Ts. Magyar' s Cseh
 Országi Király II-dik születését,
 M. O. Kir. lett Koronázásától
 A' F. Ts. és Királyné Aszfz.
 sületés

FELSÉGÉNEK SZÜLTETJEI.

MARIA LUDOVICA Padua és Parma Hertz. sz.
 12. Dec. 1791, férjhez ment 1. Apr. 1810
 Ferdin. Károly, Auszriai Fő-Hertzeg, szül. 19.
 Apr. 1793

Leopoldina Kar. Jos. szül. 22. Jan. 1797
 Mar. Clementina, A. F. H. szül. 1. Marr. 1798
 Carolina, A. F. H. szül. 8. Apr. 1801
 Ferentz Károly Jós, A. F. H. szül. 7. Dec. 1802
 Mária Anna, A. F. H. szül. 8. Jun. 1804

Egyházi-Számlálás 1819. Esztendőre.

Hold Cyclusa, vagy Aranyfzám
 Holdkülső, vagy Epacta
 Nap Cyclusa

Vasárnapot jegyző betű az új Kalend.
 Az Ó Kalendáriomban pedig
 Húsvét - Napja
 Pünköst - Napja
 Nagy Karátsantol Farsángig 8 hét.
 Advent- első Vásárnap
 A' hol † és a' * együtt vagynak, mind a' két-
 féle Évangéliomak egygyeznek.

Magyardátja a' 12. Égi-jegyeknek.

V Kos	♈	♎ Mértek	♏
♉ Bika	♊	♐ Scorpio	♑
♊ Kettős	♋	♒ Nyilas	♓
♋ Rák	♌	♈ Bak	♉
♌ Oroszlán	♍	♐ Vizöntő	♑
♍ Szűz	♎	♒ Halak	♓

A' Pláneták.

♄ Saturnus
 ♃ Jupiter
 ♂ Mars
 ☉ Nap
 ♀ Venus
 ☿ Mercurius
 ♁ Hóld

Az Aspektusok.

♂ Ötve-Jövés
 ♀ Ellenbe álás
 △ Három-szegü-
 fény.
 □ Négy-szegü fény
 * Hat-szegü fény

A' Hóld' Negyedjei.

♁ Hóld ujsága
 ♀ Első negyed
 ♁ Hóld tölte
 ♀ Utolsó negyed

AZ SZOVARVANYROL

Mellyet Irifnec mondna az Deakoc.

Mikor tífia idő vagon és Souáruant látz, az Eghen, bizonyal hidgyed hogy első léfien. Ha penig első vtán látz Souáruant, fel tífia hamar. Ha Dél felé vagon az Souáruány, igen nagy első idő. Ha Napnyugatra vagon, egy kiczin első paráhol csak. Ha Nap kelleire vagon, és immár az Nap el kezdet nyugoni lép tífia időt tegyez. Touábbá mennél zölgyeb az Souáruány annál nagyobb első léfien. Mennél veresb annál kelesb.

Beda az bölcz Astrologus azt írja hogy 40. Eftendüel az lület napya előt, el vész az Souáruány ez világ-ról és leg előfő az fogy el, hogy ez világ el kezd vegezni.

DE ECCLYPSI SOLIS AZ NAP

fényénec fogyatkozásáról.

Mikor az Napnac finte ollyankor fogyatkozik meg az fnye, mikor az buza és egyéb gabona virágában vagyő, bizonynyal tudgyad hogy nyomorult Eftendő léfien az.

AZ

SZIVÁRVÁNY (1592-es Csízió)

AZ ERIK VAGASROL VALO

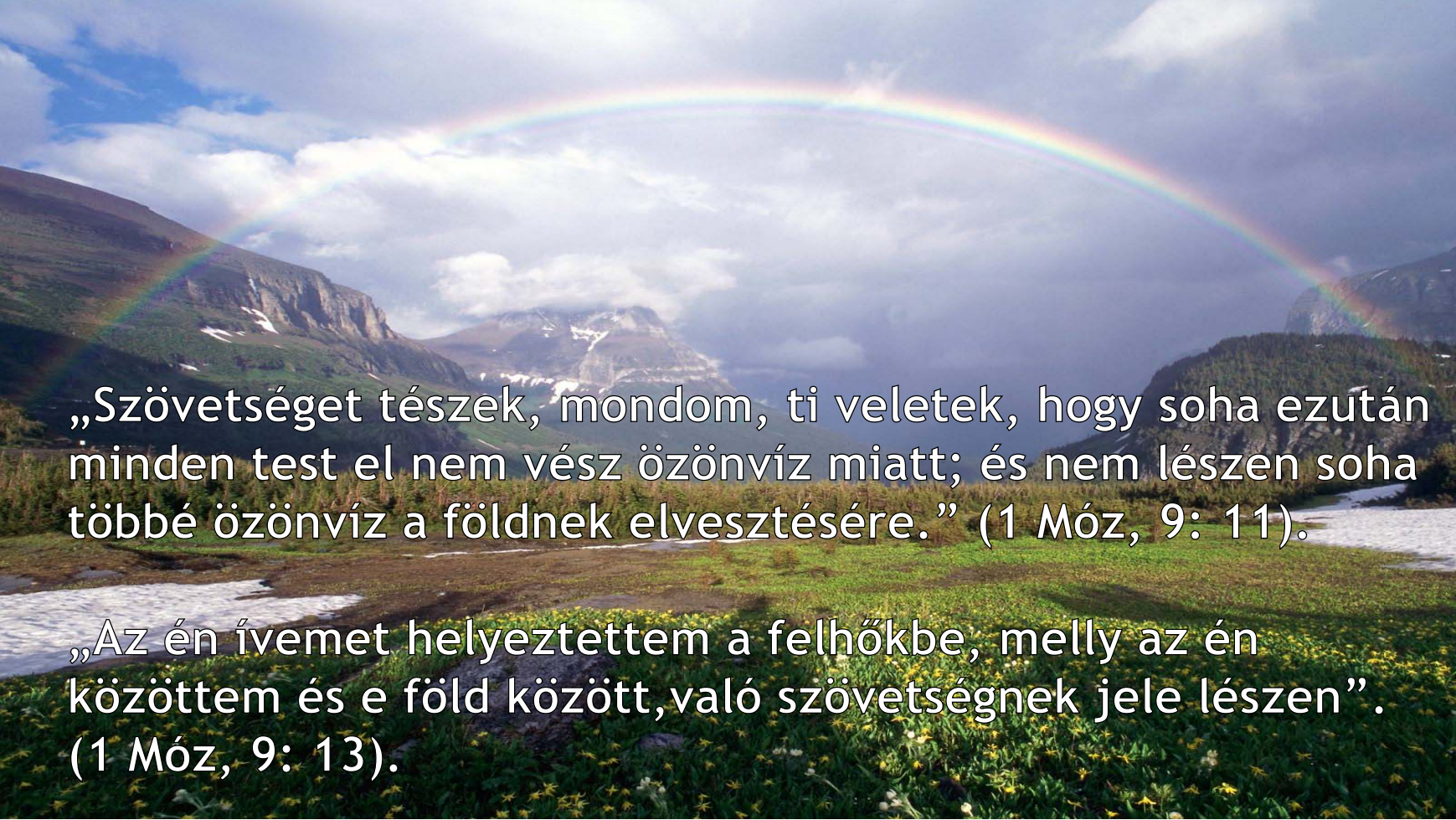
közönfőges tanítás.

Akar félni Eer vágással
Aft mutattyac néked ez líníckal.
Ereded ne vágasd mikor az Hóld
Ez íegyben vagon, kít az línia mutat.

Essekben vegyéd mikor az betegségeknek neme vraszkodni fog, tehát báklőges az Ereknec vágása. Esha az ember meg betegsít, auagy meg vénhesít, nem báklőg hanem ha őt és így volna. Ha penig az ember az vágaskor inkább el nehezűlne, annac nem báklővért venni, mert íegyzi az vérnec keűes vóltát.

Az Eer vágásban négy dolgot kelemberne ígen meg gondolni. Előfő, főkötő eret vágat

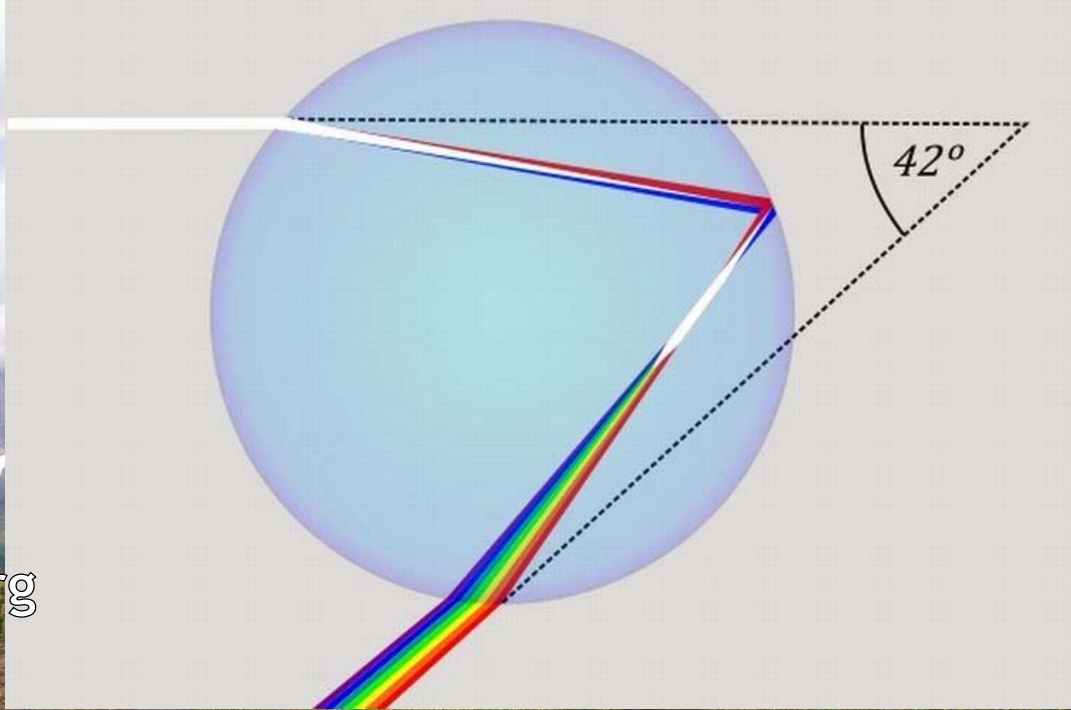
A vibrant rainbow arches across a dramatic sky filled with white and grey clouds. Below the rainbow, a lush green valley stretches out, featuring rolling hills, a winding river, and distant mountain peaks. The foreground is a field of green grass with small yellow wildflowers. The overall scene is a beautiful representation of nature's grandeur.

„Szövetséget tészek, mondom, ti veletek, hogy soha ezután minden test el nem vész özönvíz miatt; és nem leszén soha többé özönvíz a földnek elvesztésére.” (1 Móz, 9: 11).

„Az én ívemet helyeztettem a felhőkbe, mely az én közötttem és e föld között, való szövetségnek jele leszén”.
(1 Móz, 9: 13).

1266 Roger Bacon (42°)
1310 Theodoric Freiberg
1637 René Descartes

SZIVÁRVÁNY

1909 Csízió: Bedo a bölcs csillagász azt írja, hogy 40 esztendővel az ítélet napja előtt elvesz a szivárvány e világról, és legelőször az fog el, midőn e világ elkezd végződni.

SZIVÁRVÁNY

VILLAMASROL.

Az Villám is semmi nem egyéb, hanem mikor az aer. necegyic része az máliknac sebes belé vtközéséből meg melegül és tűzessül, mondom az sebeségtől, mert azt mongyák az Physicusok, hogy omnis motus calefacit, vgy tettzie pedig nekünk, hogy kösőbbben léfien az dörgés, hogy nem az villám is, maga egyfermind léfien, de hamarab meg littyuc hogy nem mint halluoc, más az, hogy egyyic fázazb materiából léfien, hogy nem mint az milic.

Ha keueset villámic foc dörgéssel, ne fély, mint mikor fokat villámic, és keueset dörg.

Ha csak Effac felől villámic, másod napra előt váry, és isonyu felet,

Ha Dél felé villámic tífra éiyel, onnat felet és záport váry.

Tífra ödön az villám is heuet iegyez, az Horizon felé ha villámic dörgétnélkül, tífát iegyez,

Nyarban az eltueli villám is harmad nappal előtte iegyzi az előt.

Az villám is meg állattya az felet, és nagy dörgéssel dőhuc, inkább meg állattya Tauasfál, és Télbe nem an-

foc vannac, foc Ingolákat fog-
nem feretic. Az villám is
fűttes dőhög, azért éghnec
a.

TEO

AZ

VILLÁMLÁS

AZ Menyűdők semmi nem egyéb, hanem az egy-
gyic aernecc málickal dőhuc czappanása, mely addig vi-
tetic zúgással, meg valami meg tartotrattya, vagy fázaz
és az aernecc és az aernecc dőhög, és az aernecc dőhög

1592 Csízio: „Vannak

Istennek eszközei,

melyek által

cselekszik és az

emberek

gonoszságait

megbünteti, azért a

többi között ez is

egyik eszköz”

Némely pe-
nig az földre sem ér, mert ha ér valamit el oßfol abba
az ereye. De az okait mi ezeknec nem mondhattuoc i-
gyenelen meg, mert czodálatos. Kiczoda nem czodál-
koznéc raita, hogy neha az Mëy vgy öti az embert, hogy

H;

az er.

Arisztotelész...középkor: levegő részeinek ütközése

VILLÁMLÁS

Arisztotelész...középkor: levegő részeinek ütközése
1752 Benjamin Franklin: óriási elektromos szikra

VILLÁMLÁS

Arisztotelész...középkor: levegő részeinek ütközése

1752 Benjamin Franklin: óriási elektromos szikra

1865 Csízió: az Aernek avagy égnek egyik részének a'
másiknak a sebes belé ütközéséből származott
melegség és tűz.

VILLÁMLÁS

Arisztotelész...középkor: levegő részeinek ütközése

1752 Benjamin Franklin: óriási elektromos szikra

1865 Csízió: az Aernek avagy égnek egyik részének a' másíknak a sebes belé ütközéséből származott melegség és tűz.

1909 Csízió: Hát mikor a felső levegőkben a felhők összesurlódnak a meleg aërrel, éppen oly módon leszen velők, mint a hogy lett az üvegpalczával és a rézgolyóval.

VILLÁMLÁS

Arisztotelész...középkor: levegő részeinek ütközése

1752 Benjamin Franklin: óriási elektromos szikra

1865 Csízió: az Aernek avagy égnek egyik részének a' másiknak a sebes belé ütközéséből származott melegség és tűz.

1909 Csízió: Hát mikor a felső levegőkben a felhők összesurlódnak a meleg aérrel, éppen oly módon leszen velők, mint a hogy lett az üvegpalczával és a rézgolyóval.

1909 Csízió: Ha magas tornyokat üt meg a mennykő és házakat gyakran, azon esztendőben nagy drágaságot jelent.

VILLÁMLÁS

Ha ſent György hauában hallýac előſſer, ió és haſſ.
nálatos vődöket.

Ha Pünkösd hauába, éhſéget és nagy drágaſágot.
Ha ſent Iános hauába, bőſéget.

Ha ſent Iakab hauába, ió és ſoc Búzá.

Ha Kis aſſony hauába, ió ſerenczét az vetéshez, de
ſoc betegſéget.

Ha ſent Mihály hauába, bőſéget iegeyez, de Wrac
kőſt verontáſt.

Ha Mindſent hauában, nagy ſeleket, de ſemminec
nem árt.

Ha ſent András hauában, elég és ió gabonát ígér.

Ha Karáczon hauába dőrdől, bőſéget iegeyez, és bé-
keſéget.

Nyárba az hól villámic és dőrdög, onnat nagy fél ió.
Télbe és Oeſſel penig az villámás vőn meg ál az fél.

AZ VSTEOKES CZIL- LAGROL.

Az űſtökes Czillag, mint az bölcz Ariſtoteles mőgya
nem igaz czillag, mert nem mulnéc el, hanem az meleg
és igen ſáraz páráhból léſen. Meg gyuladnac penig az
féle ſáraz materiác oda fel az eghnec ſebes forgáſától,
mert az mint mondám mindē mozgás és forgás melegít,
más az, hogy az tűzhöz közel vagyon, hogy penig lok-
kátart, az az oka, mert az földről menten megyen fel az
vapor: Erről penig el híſſed hogy az gyuladás. Mert aſt
mongya Seneca, hogy hat hólnapig egy ſer éget vólt az
féle, az az, űſtökes czillag vólt, és nagy ſebes heuſég vólt
miatta, keuesbe nem tart hét holnapnál, többég mi kőſ-
tűnc nem nyolczuan napnál.

ÜSTÖKÖS

Nagy

Nagy ſeleket iegeyez penig ezféle és ſárazſágot.
Ne czodállyad penig hogy vőnna éhſég és drágaſág lé-
ſen, mert az, az aſályból és ſárazſágból köuetközic,
mert az aſály muſtoháya az veteménne. Dög halál is lé-
ſen belőlle, mert az nagy ſárazſág Melancholiát és Cho-
lerát generál, az Melancholiából bolondulás, Hagymáſ,
Kőrſég, Ebeknec dühödése léſen: Az Cholerából pe-
nig mint Hypocrates 7. Aphoriſmo, mondgya, kegyet-
len hideg lelélſec, gyuladásoc, léſnec, Es az gyuladás
minden betegſégnec annya. Ióllehet penig az Emberec
aſt tarttyác, hogy az lſten ió végre műveli, mert ha eg-
gyic Feyedelem meg hal, talám iob köuetközic, ha halál,
meg vőül az föld.

Az űſtököſ czillag penig hadaris iegeyez, mert ſe-
rez heuſéget, az penig Cholerat, az Cholera dühöſséget,
haragot, vőſſeyonót, az mint iſtác Iulius Czáfárnac ha-
lál.

Akkor penig inkább az őt halnac 22 kedvekre élne,
nem annyira az kőſſég, mert az aſály miat keueset kol-
en. Az űſtökes Czillag penig mind az ſer. Eſtendőre
gonoſt iegeyez, kiál képpen penig oda az hól az ſer.
nem hól az ſer. Ha ſent Ióſeph az ſer. Ha ſent Ióſeph az ſer.
mind. Ha penig azon vődöben Ecclipsis léſen, az az,
Hát az ſer. Ha ſent Ióſeph az ſer. Ha ſent Ióſeph az ſer.
gonoſt iegeyez, kiál képpen penig oda az hól az ſer.

Hányféle penig és miképpen légyen, nem kel moſt
ar. Ha ſent Ióſeph az ſer. Ha ſent Ióſeph az ſer.
gi. Ha ſent Ióſeph az ſer. Ha ſent Ióſeph az ſer.
be vagyon, tudgyad hogy Német orſág ſer, vagy
oda az hól az ſer. Ha ſent Ióſeph az ſer. Ha ſent Ióſeph az ſer.
haylot.

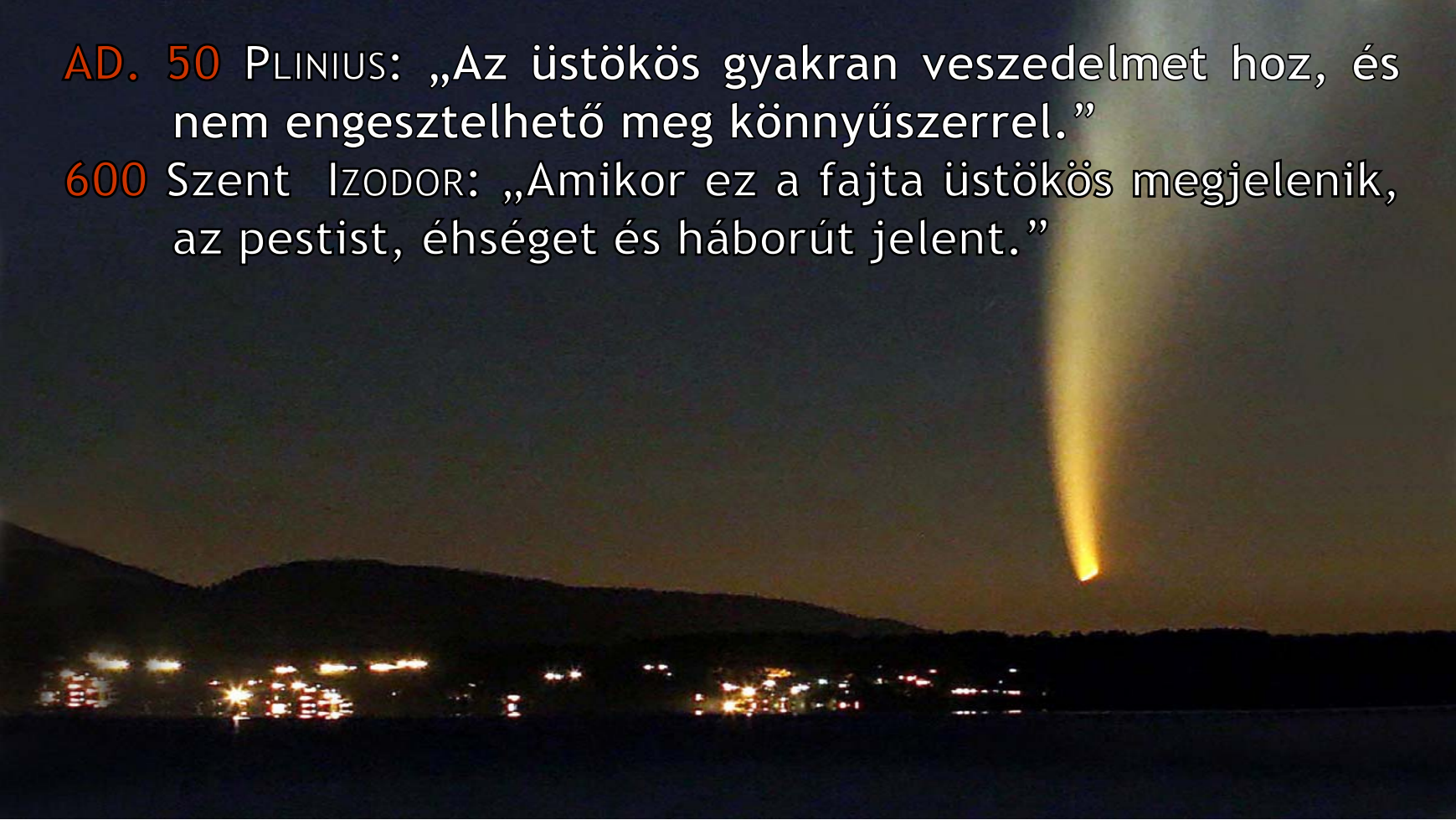
AZ SO.

AD. 50 PLINIUS: „Az üstökös gyakran veszedelmet hoz, és nem engesztelhető meg könnyűszerrel.”

AD. 50 PLINIUS: „Az üstökös gyakran veszedelmet hoz, és nem engesztelhető meg könnyűszerrel.”

600 Szent IZODOR: „Amikor ez a fajta üstökös megjelenik, az pestist, éhséget és háborút jelent.”

AD. 50 PLINIUS: „Az üstökös gyakran veszedelmet hoz, és nem engesztelhető meg könnyűszerrel.”

600 Szent IZODOR: „Amikor ez a fajta üstökös megjelenik, az pestist, éhséget és háborút jelent.”

1165 Roger HOWDEN: „Amikor rövid, korona-szerű hajzattal látható, királyi halált jelez előre, ha hosszú hajzatot von, amely nagy méretűvé terjed és csillog, akkor egy nép végezetét jelzi.”

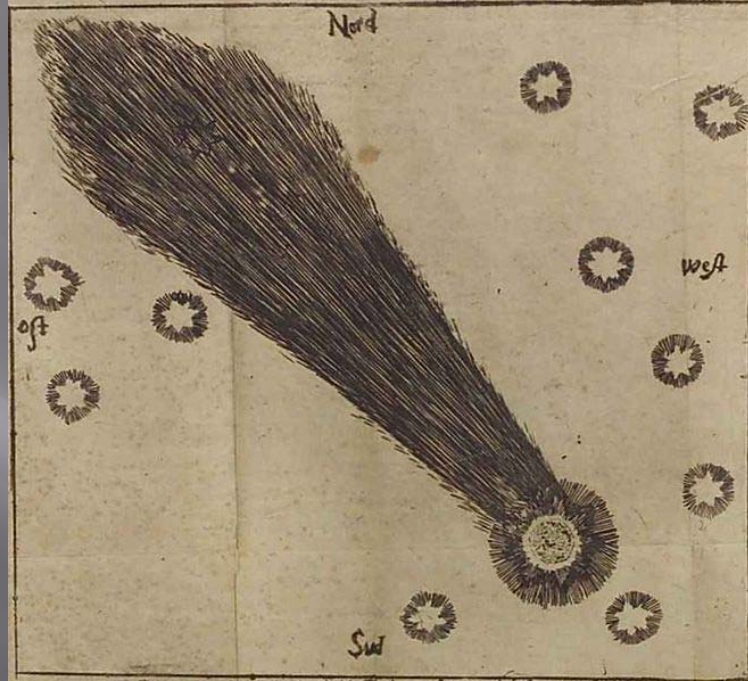
AD. 50 PLINIUS: „Az üstökös gyakran veszedelmet hoz, és nem engesztelhető meg könnyűszerrel.”

600 Szent IZODOR: „Amikor ez a fajta üstökös megjelenik, az pestist, éhséget és háborút jelent.”

1165 Roger HOWDEN: „Amikor rövid, korona-szerű hajzattal látható, királyi halált jelez előre, ha hosszú hajzatot von, amely nagy méretűvé terjed és csillog, akkor egy nép végezetét jelzi.”

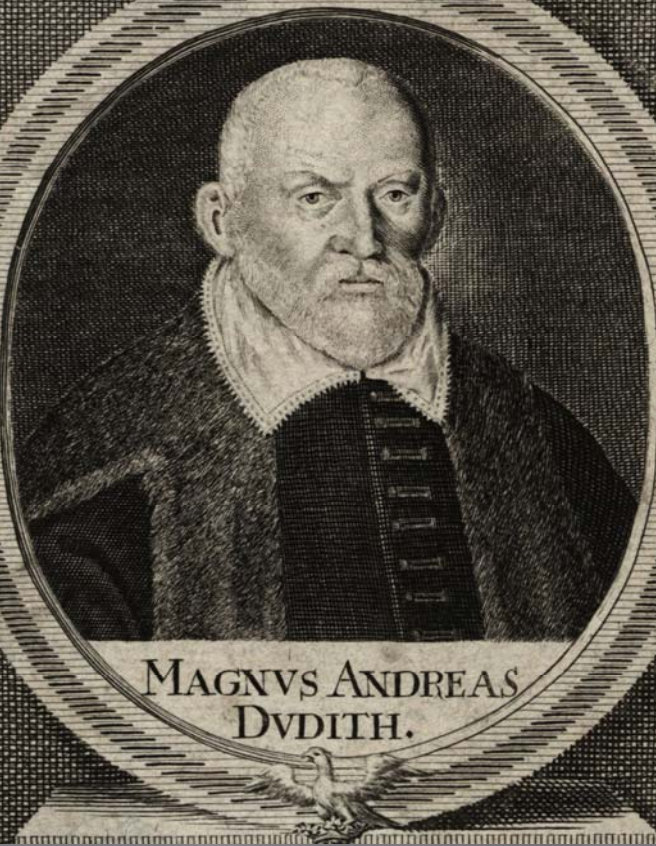
1555 Szibillák: „Nyugaton egy csillag fog fényleni, Amit üstökösnek hívnak Kardot, éhséget és halált jelez a halandónak.”

Az üstökös nem légköri jelenség (nem a Holdon „innen” világ), mint ahogyan addig hitték, hanem a Holdon túli világban száguldó valami!

1577. Tycho BRAHE

1579. DUDITH András:

„Állítom, hogy még ha biztosan ismernők is az üstökös mibenlétét, anyagát vagy természetét, akkor sem tudnánk annak fényéből bármit - akár jót, akár rosszat - megjósolni.”

1592 CISIO:

„Az üstökes czillag penig mind az egész esztendőre gonoszt
iegyez, de kiváltképpen penig oda az hova az fénye haylot, az
mely felé penig tart, oda léznec meg ezek mind.”

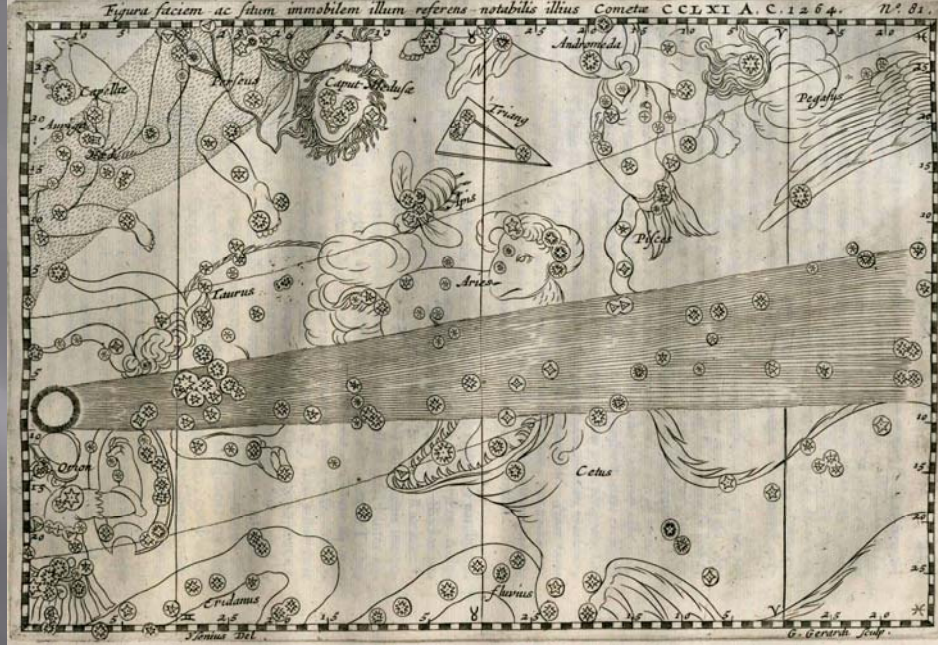
1593 BETHLEN Farkas (kancellár):

„Az elbeszért háborús eseményeket már az év elején megelőzték bizonyos égi és földi csodajelek, amelyek kétségtelenül jelentős dolgokat jövendöltek.”

1607 Johannes KEPLER:

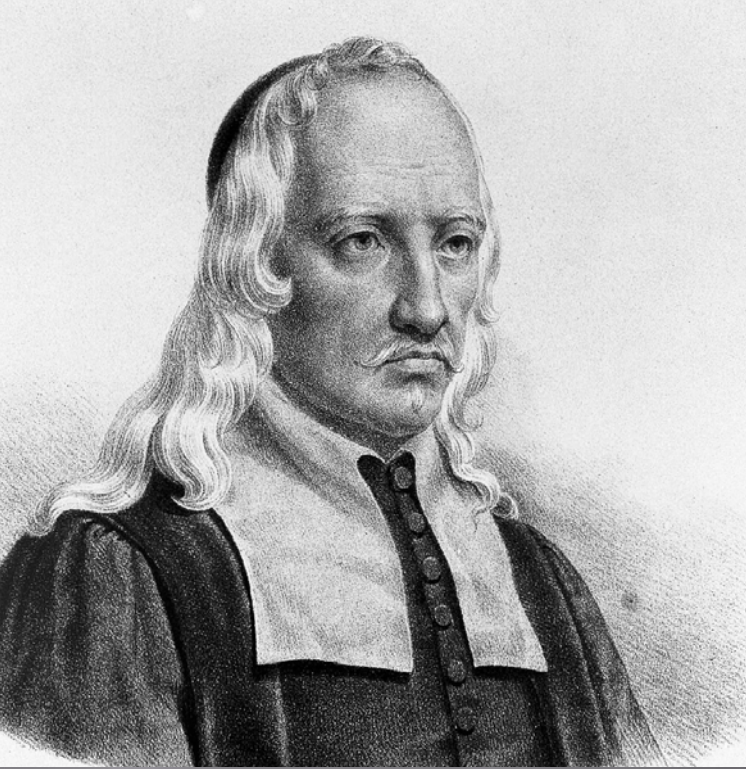
Az üstökös egyszerűen átszeli a
naprendszeret, ami azt jelenti,
hogy egy valamilyen mozgó
tárgy kell hogy legyen.

1643. Pierre BAYLE:

„Igen is, az üstökösök valóban
ijesztők, de csak a mi ostoba-
ságunk miatt. Mi felesleg félelem
tárgyakat szövünk s mintha nem
lenne elég a meglévő baj, még
újakat képzelünk mellé.”

Az üstökös nem egyenes vonalú pályán mozog, hanem egy görbén, amely megkerüli a Napot!

1665 Giovanni BORELLI:

1665. KOMÁROMI Csipkés György:

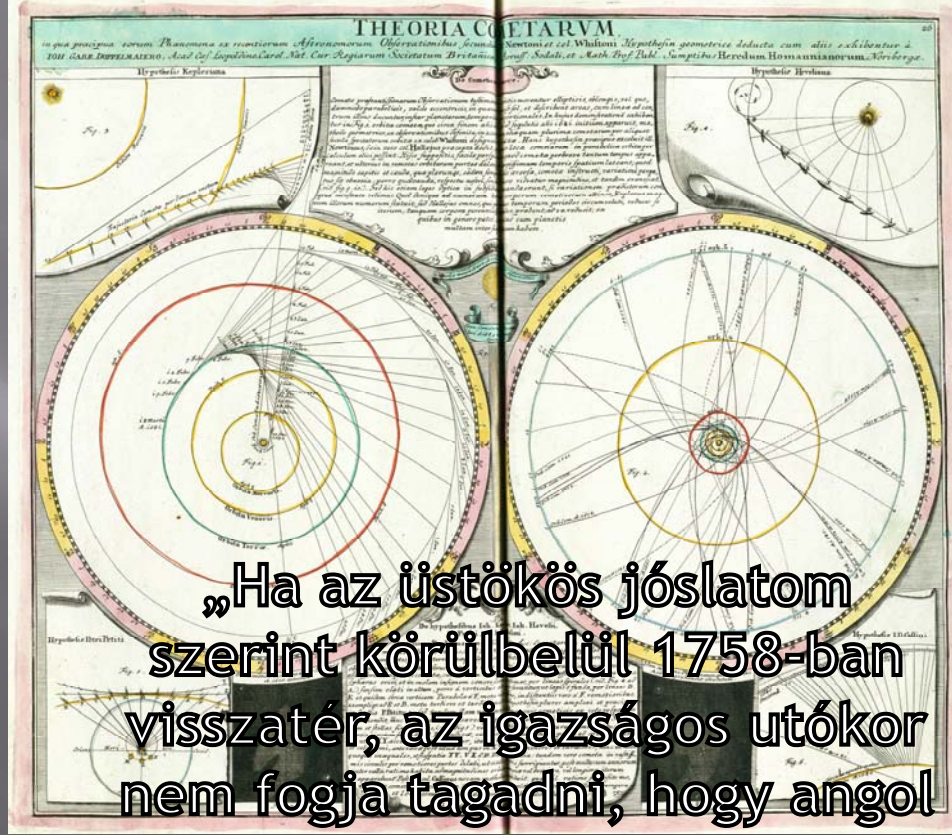
Ez mostani két üstökös csillagok láttzottanak Mágyarnak, Oláhnak, Tatárnak, Töröknek, Bolgárnak, Görögnek, etc. Mellyikre hasson erejek, mellyikre czélozzon gonosz jövőndölések?

Állyon félre annakokáért,
ez az üstökös csillagokbol valo jövőndölés!

EDMUND. HALLEYUS LL.D.
GEOM. PROF. SAVIL. & R. S. SECRET.

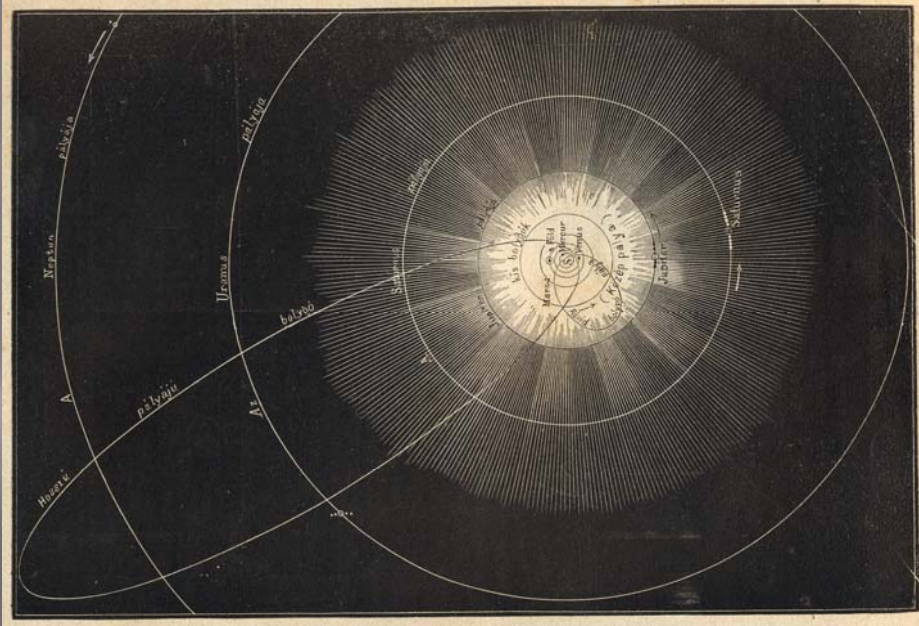
1682 Edmund HALLEY:

„Ha az üstökös jóslatom
szerint körülbelül 1758-ban
visszatér, az igazságos utókor
nem fogja tagadni, hogy angol
ember volt az első, ki ez
igazságot hirdette!”

1687 Isaac NEWTON:

Az üstökös pályájának alakja egy ellipszis. Ez pontosan kiszámítható az tömegvonzás törvényével, tehát az üstökös egy a fizika törvényei szerint mozgó tömegdarab!

1876. Protestáns Egyházi és Iskolai Lap:

„Ki hinné, hogy az üstökös csillag feltűnése döghalált és háborút jelentene? Hisz ma már tudva az év, óra, perc, melyben újra láthatárunkra jönnek, ma már tudva van, hogy az üstökösök bolygó csillagok.”

1880. Camille FLAMMARION:

„Ez a jóslat [Halley üstökös kiszámított visszatérése] valóban méltó volt a bámulatra. Így az üstökösök is odahagyták a mesék országát, s átjöttek a valóságok világába.”

1909 CSÍZIO:

Az üstökes czillag penig
mind az egész esztendőre
gonoszt jegyez, de
kiváltképpen penig oda az
houa az fénye haylot, az
mely felé penig tart, oda
lésznec meg ezek mind.
(Csizió 1592)

Az üstökös-csillag egy
egész esztendőre jelent
gonoszt, de kiváltképp
odafelé, a hová az ő
fényét nyújtja, ő mely
felé pedig tart, ott
lesznek még a gonoszok.
(Csizió 1909)

1910 (HALLEY-üstökös). Budapesti Hírlap:

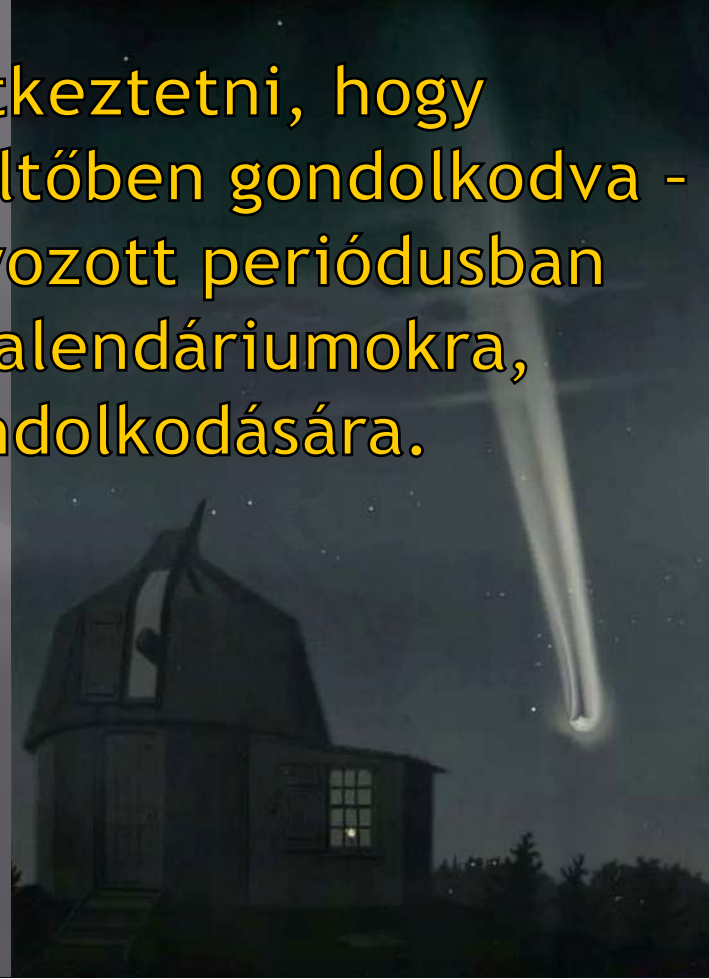
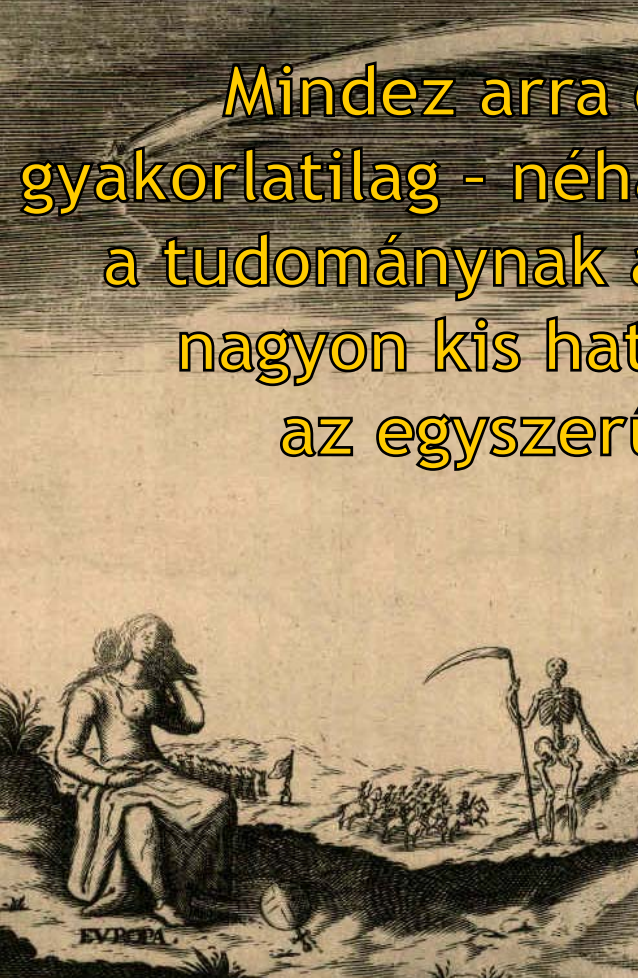
„Róma. Kosenzában a nép körmeneteket tart, Piemontban több öregasszonyon vallási téboly tört ki, Trevisoban pedig egy hirtelen megőrült asszony a papot kikergette a templomból.”

1910 (HALLEY-üstökös). Budapesti Hírlap:

„(Teplic) Egy ötvenhárom éves kútmester az üstököstől való félelmében fölakasztotta magát.”

Mindez arra enged következtetni, hogy
gyakorlatilag - néhány emberöltőben gondolkodva -
a tudománynak a tanulmányozott periódusban
nagyon kis hatása volt a kalendáriumokra,
az egyszerű ember gondolkodására.

Mindez arra enged következtetni, hogy
gyakorlatilag - néhány emberöltőben gondolkodva -
a tudománynak a tanulmányozott periódusban
nagyon kis hatása volt a kalendáriumokra,
az egyszerű ember gondolkodására.

Vajon, miért van ez így?...
Miért nincs hatása a tudománynak?
(...)

